

HÍRLEVÉL

AZ EGYHÁZI KÖNYVTÁRAK EGYESÜLÉSÉNEK NEGYEDÉVES HÍRLEVELE

3

XXII. ÉVFOLYAM

Az Egyházi Könyvtárak
Egyesülésének negyedéves
hírlevele

A kiadvány változatlan formában és tartalommal szabadon terjeszthető, felhasználható, nyomtatható, sokszorosítható és korlátozás nélkül közzétehető. Ez a Mű a Creative Commons Nevezd meg! 4.0 Nemzetközi Licenc feltételeinek megfelelően felhasználható.

Lezárva: 2025. szeptember 20.

Felelős szerkesztő: Bálint Ágnes

A címlapon az egri Páduai Szent Antal-templom és a Szent Hedvig Kollégium látható. A hátoldalon részlet az Egri Líceum kápolnájának mennyezetfreskójából (Franz Anton Maulbertsch munkája, 1793)

Fotók: Bálint Ágnes, Egri Líceum TV, Jakkel Rudolf, MKE, Szántó György és a szerzők

Tipográfia, tördelés: Mikáczó Kamilla

Az Egyesülés székhelye:
1092 Budapest, Ráday u. 28.

A szerkesztőség címe:
4026 Debrecen, Kálvin tér 16.
E-mail: balint.agnes@silver.drk.hu

ISSN 2416-0229 (online kiadás)

Tartalomjegyzék

- 3 | BÁLINT ÁGNES: Beköszöntő
- 4 | KARDOS HELGA: PETER – Pázmány Elektronikus Tudástár és Egyetemi Repoitórium
- 12 | BÁLINT ÁGNES: EKE konferencia az Eszterházy Károly Katolikus Egyetemen

KÖZGYŰLÉS

- 14 | BÁLINT ÁGNES: Elnöki beszámoló
- 18 | VERES ANNA MÁRIA: Titkári beszámoló
- 20 | BÁLINT ÁGNES: Tisztújítás – 2025
- 24 | FARKAS KATALIN: Szakmai és személyiségfejlődés az élethosszig tartó tanulás jegyében 1.
- 28 | GÁBORIK JUDIT: Szakmai és személyiségfejlődés az élethosszig tartó tanulás jegyében 2.
- 30 | TÖRÖK BEÁTA: Mozaikok az MKE 56. vándorgyűléséről Debrecenben
- 34 | FLIER GERGELY: Online bemutató az ATLA adatbázisról
- 36 | BALOGHNÉ VIDA IRÉN: Irodalom Éjszakája: egy rendhagyó irodalmi barangolás
- 38 | SCHILDE RENÉ: Jókai200 emlékkiállítás a Pápai Református Könyvtárban
- 42 | Kitüntetések augusztus 20-a alkalmából
- 43 | Tervek az őszre

Az Egyházi Könyvtárak Egyesülése a magyarországi és határon túli magyar egyházi-felekezeti könyvtárak ökumenikus szellemiségű szakmai-érdekképviselői szervezete. 1994-ben alakult, 1995 őszén jegyezte be hivatalosan a Fővárosi Bíróság. Az Egyesülés legfőbb szerve a közgyűlés. Az ügyeket az elnök, titkár, kamarás, felügyelőbizottság és a tisztagú elnökség intézi. A közgyűlés évente ülésezik, a többnapos összejövetel programjában a közgyűlésen túl tudományos konferencia, szakmai délelőtt, valamint ökumenikus lelki program is szerepel. Az összejöveteleket minden évben más-más felekezet és könyvtár rendezi. Az Egyesülés tagjai az egyházi könyvtárak (intézmények). Az egyesületnek jelenleg 62 tagkönyvtára van, 30 könyvtár szerepel a nyilvános könyvtárak jegyzékén. Az egyesülethez a könyvtárak mellett pártoló tagként magánszemélyek is csatlakozhatnak. Tiszteletbeli tagjaik közé választják azokat a magánszemélyeket, akik az egyházi könyvtárak érdekében vagy tudományos munkásságukban kiemelkedő tevékenységet folytatnak. Az Egyesülés szakmai napokkal, továbbképzésekkel, kiadványokkal igyekszik előmozdítani az egyházi gyűjtemények szakmai munkáját. A külső és belső kommunikáció az évente négyszer megjelenő EKE Hírlevél, az EKE honlap, az EKE levelezőlista, illetve az EKE Facebook és az UNITAS (Egyházi Könyvtárak Közös Katalógusa és Információs Portálja) segítségével történik. Az Egyházi Könyvtárak Egyesülése 2002 óta tagja a BETH-nek (Bibliothèques Européennes de Théologie), az európai teológiai könyvtárak egyesületének.

Kedves Kollégák!

Lapszámunk képi világát a barokk, illetve a képernyő-felvételek uralják. Szimbolikusan kifejezik egyesületünk tagkönyvtárainak két tevékenységi körét: a régi könyves és általában a művészeti örökség megőrzésére irányuló foglalatosságot, illetve a digitális világban való jelen- és otthonlétet, ahol immár megszokottak, begyakoroltak, természetesnek érezzük, hogy a munkánk jelentős részét a monitorok előtt végezzük.

Egyesületünk legtöbb kollégát megmozgató eseménye a nyári közgyűlés és konferencia. Idén Eger adott otthont a háromnapos találkozásnak, amelynek keretében az egyesületünk tisztújítására is sor került. Habár a tervezettnél hosszabb időtartamú közgyűlésen úgy érezhettük, hogy a felhők nemcsak az eget borították be – Kusper Judit konferencia-előadásának szellemében „égszakadás-földindulás” tett próbára bennünket –, a nap végére a jótékony zápor és nemkülönben a közgyűlés záporozó kérdései-feleletei után mégsem a „fejünkön egy nagy koppanás” következett be, hanem a Nap aransugarai vonták megnyugtató fénybe a várost és könyvtáros közösségünket is. Gratulálunk az új elnökségnek, Isten áldja meg erőfeszítéseiket, szaporítsa meg erejüket, és vezesse, irányítsa gondolataikat közös fókuszpontok felé.

A konferencia témáját a hely szelleme inspirálta: Egerben az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem jelképesen is hitet tesz amellett és ténylegesen is lendülettel dolgozik azon, hogy a tanulás és a tanulás általi felemelkedés az egyénre és a vidék egészére is érvényes és elérhető lehetőséget jelentsen.

Itt tudtunk elmélyülni abban, hogy mégsem csak a tudás önmagában a fontos, hanem az élet értelmének a megtalálása is – vagyis mindig legyen szemlélet- és jellemformálás az információk felkutatása, az ismeretek elsajátítása és a készségek csiszolása mellett. A kíváncsiság, az igazság szenvedélyes keresése az igazi boldogság elérését is magában kell hogy foglalja. „Tanuljátok meg tőlem...” (Mt 11,29) Jézus figyelemztetését és meghívását is tolmácsolta nekünk az EKKE oktatói közössége.

De vissza a képernyőhöz. Lapszámunk legrészletesebben megírt és felvételekkel is dokumentált beszámolója a Pázmány Péter Katolikus Egyetem repozitóriumának tervezéséről és kivitelezéséről, az egyetem tudományos outputjának gyűjtésére, rendszerezésére és disszeminációjára kidolgozott munkafolyamatokról, fontos döntésekről szól. A felsőoktatási könyvtárak számára tényyszerűségében is követendő, mások számára viszont az átgondoltság, a hosszú távra tervezés, a megfontolt közös előrehaladás, a külső szakértőkkel való kapcsolattartás területén lehet példaértékű tapasztalatuk és az új szolgáltatásuk.

A lapszámamban néhány fotó erejéig jelenik meg egy másik, önálló téma, de mindenképpen szeretném felhívni rá a figyelmet. Az MKE könyvtárosaival kínai tanulmányúton vettem részt júniusban. Az útról átfogó beszámolót írt Szűts Etele, a Könyvtári Intézet igazgatója a Háromka 2025/3. számában: <https://journals.oszk.hu/haromka/article/view/41488>. Még részletesebb beszámolók jelennek meg az OSZK blogján (l. https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2025/09/23/magyar_konyvtarosok_kinaban_1_resz), érdemes követni, olvasni őket. A Könyvtártudományi Szakkönyvtár a „Könyvtárosok dolgozószobája” rendezvényei keretében tervezi a kínai tapasztalatokat, élményeket megosztani. Miért hozom ezt ide? Azért, mert bár úgy érezhetjük, hogy Kína távol van, és nem vagyunk egymásra közvetlen hatással, ez a távolság az MI terjedésével egyre inkább csökkenni fog. Egyfajta benchmarking mérlegelés lehet összehasonlítani a saját működésünket velük. Individualista kultúránk számára erőteljes figyelmeztetés lehet Kína közösségi alapon szerveződő és működtetett kultúrája és könyvtárügye. Az önmagával meghasonlott közösség vagy ország szükségszerűen pusztulásra van ítélve. Kínát látva – erről a jézusi igazságról győződik meg a (szak)ember.

BÁLINT ÁGNES

Tiszántúli Református Egyházkerület
Közgyűjteményei

PETER – Pázmány Elektronikus Tudástár és Egyetemi Repozitórium

Az egyetemi tudásvagyon hosszú távú megőrzése és hozzáférhetővé tétele

Bevezetés

A nyílt kommunikáció elterjedésének, és az információhoz való szabad hozzáférés igényének egyaránt nagy szerepe van abban, hogy több mint húsz év óta folyamatosan jönnek létre a felsőoktatási repozitóriumok¹. Jelenleg már több mint húsz magyarországi felsőoktatási intézménynek van saját repozitóriuma, és van még pár intézmény, amely dolgozik azon, hogy elkészüljön a saját rendszere. A repozitórium egyetemeken és kutatási intézményekben működő dokumentumszerver, amely tudományos anyagok archiválására és világszerte díjmentes hozzáférhetővé tételére szolgál.² Az intézményi repozitóriumok az adott egyetem tudásvagyonát archiválják, őrzik és szolgáltatják. A feltöltött dokumentumok egyedi azonosítót kapnak, ami permalinkként is működik. A hosszú távú megőrzés mellett a repozitórium másik fő feladata az egyetemi publikációk láthatóságának növelése. Külső rendszerek aratják a tartalmakat a Google Scholartól az OpenDOAR-ig.³ A nyílt hozzáférés és a közösségi megoldások eredménye az is, hogy alapvetően a repozitóriumi platformok is nagy százalékban opensource rendszerek. Magyarországon mind a két nagy nyílt forráskódú rendszert, az Eprintset és a DSpace platformot is használják.

A repozitórium arra is használható, hogy az MTMT-hez kapcsolódva a teljes szöveget is szolgáltatja, hiszen az MTMT felülete teljes szöveg tárolására nem alkalmas, viszont a repozitórium egyik, ha nem a legfontosabb funkciója pont a teljes szöveg tárolása. A két rendszer tehát összekapcsolódik, és kiegészíti egymást.

Ez a kapcsolat csak akkor jöhet létre, ha a repozitórium a minősített rendszerek közé kerül. A minősítést a Repozitóriumminősítő Szakbizottság⁴ végzi. Ez egy minőségi, fenntarthatósági vizsgálat, ami kiterjed többek között a metaadatokra, az archiválási gyakorlatra, a nyílt hozzáférés biztosítására, a külső rendszerek általi aratás lehetőségének biztosítására. Ha ezeknek az előírásoknak megfelel egy repozitórium, akkor megkapja a minősítést.

A repozitóriumban hozzáférési jogosultságokat tudunk beállítani. Ez azt jelenti, hogy amellet, hogy a szabadon hozzáférhető anyagok, mint például a publikációk vagy a disszertációk elérhetők benne, van arra mód, hogy csak az egyetemi hallgatók, oktatók, munkatársak érhék el a dokumentumokat a PPKE-n a Shibboleth azonosítójukkal. Ez utóbbi beállítás működik nálunk a szakdolgozatok és a tananyagok esetében.

¹ Itt található a repozitóriumok felsorolása. A magyarországi felsőoktatási repozitóriumok közös keresője, az összes magyarországi repozitórium tartalmában egyidejűleg keres: <https://tudokk.mtak.hu/>

² Open Science információs oldal: <https://openscience.hu/repozitoriumok/>

³ Directory of Open Access Repositories <https://openoar.ac.uk/>

⁴ Repozitóriumminősítő Szakbizottság <https://mtmt.hu/repozitoriumminosito-szakbizottsag>

Egy repozitórium alapvetően a nyílt hozzáférést támogatja, nagy szerepe van a láthatóság növelésében, elsődleges feladata az, hogy szabadon elérhetővé tegye az egyetem tudásvagyonát, de adott esetben arra is alkalmas, hogy valamilyen szempont szerint vagy például szerzői jogi okból korlátozza a hozzáférést.

A Pázmány és a PETER

A Pázmányon már évekkel ezelőtt elindult a komolyabb közös gondolkodás egy intézményi repozitóriumról. Abban teljes volt az egyetértés a négy kar között, hogy külsős segítséget kell igénybe venni, mert az emberi erőforrás és szaktudás kevés egy ilyen rendszer létrehozásához. Az elkészítését az Európai Unió Helyreállítási Alap támogatásával megvalósuló RRF-2.1.2-21-2022-00014 azonosító számú, „A PPKE gyakorlatorientált képzéseinek infrastrukturális- és készségfejlesztése” című projekt anyagi háttere tette lehetővé, amelynek keretében pályázatot írtak ki egy intézményi repozitórium létrehozására és üzemeltetésére.

A pályázatot a szegedi KEBIT Bt. nyerte meg, amelynek már nagy tapasztalata van egyetemi repozitóriumok létrehozásában és üzemeltetésében. Az Eprints nevű opensource rendszerrel dolgoznak, és azt szabják testre az intézmények számára.

Megfigyelhető, hogy Magyarországon az egyetemi repozitóriumok elnevezése a helyi sajátosságokat mutatja, vagy valamilyen, az intézményre jellemző játékos név. Ilyen például: a DEA Debrecenben, az EDIT az ELTE-n, a Contenta Szegeden. Nálunk a PETER névre esett a választás, ami egyértelmű utalás névadónkra, másrészt egy mozaikszó is: Pázmány Elektronikus Tudástár és Egyetemi Repozitórium. (1. ábra) A kezdőoldal mintegy tartalomjegyzékként is szolgál, és integrálja a közös keresőt is, ami öt különálló repozitórium oldalt fog össze, vagyis az itt használt kereső mindegyikben keres. Erről még később szó lesz.

PÁZMÁNY | PETER
Pázmány Elektronikus Tudástár és Egyetemi Repozitórium

PPKE honlap PPKE Könyvtárak Repozitóriumok Pázmánytár Pázmányfind

PPKE repozitóriumok közös keresője **Keresés**

A Pázmány Elektronikus Tudástár és Egyetemi Repozitórium (PETER) a Pázmány Péter Katolikus Egyetem repozitóriumrendszere, melyet öt tematikus repozitórium alkot: Diplomamunka, Publikáció, Tananyag, Disszertáció, Pázmánytár.

A működésről a [Pázmány Péter Katolikus Egyetem intézményi repozitóriumának működési szabályzata](#) rendelkezik.

Diplomamunka Repozitórium

[Ugrás a repozitóriumhoz »](#)

A [Diplomamunka Repozitórium](#) a Pázmány Péter Katolikus Egyetem hallgatói által megírt és elfogadott szakdolgozatok, diplomamunkák archívuma. A gyűjtemény célja a munkák bemutatása, böngészhetővé tétele, egyetemi megőrzésük biztosítása és archiválása. A gyűjtemény tartalmazza a dolgozatok azonosításához szükséges metaadatokat (pl. szerző, cím, évszám, kar, szak), valamint a dolgozatok teljes szövegű változatát pdf-formátumban. A diplomamunkák teljes szövege kizárólag az Egyetem IP tartományából, ezen belül is a Kari Könyvtárak területén található számítógépekről érhető el. A dolgozatokat fényképezni, vagy bármilyen módon másolni tilos.

Publikáció Repozitórium

[Ugrás a repozitóriumhoz »](#)

A [Publikáció Repozitórium](#) a Pázmány Péter Katolikus Egyetem oktatóinak, hallgatóinak publikációt tartalmazó digitális gyűjtemény. Célja az Egyetemen folyó szellemi alkotó tevékenység láthatóvá tétele és a publikációk intézményi megőrzésének biztosítása. A gyűjtemény tartalmazza a publikációk azonosításához szükséges metaadatokat (pl. szerző, cím, kulcsszó), valamint a publikációk teljes szövegű változatát.

1.ábra: A PETER kezdőoldalának részlete (<https://peter.ppke.hu/>)

Diplomamunkák, szakdolgozatok

A kezdőoldal ugrópontként szolgál a négy Eprints, és egy OMEKA alapú rendszer eléréséhez. Öt külön platform áll rendelkezésre az öt különböző típusú dokumentum tárolására. Azt tudtuk előzetesen, hogy a diplomamunkákat szeretnénk egy helyen tárolni és szolgáltatni, így azoknak szükséges egy külön platform. A betöltés előtt egyetemünkön a diplomamunkák karonként különböző állapotban voltak és vannak. Van olyan kar, ahol nyomtatásban állnak rendelkezésre azóta is, de van, ahol szkenneltették őket. Az az egy közös a négy kar esetében, hogy miután 2018 után már csak elektronikusan kellett a szakdolgozatokat benyújtani, így az azóta eltelt hat év diplomamunkáit egységesen áttölthettük az új repozitóriumba.

Jelenleg több mint huszonötezer diplomamunka érhető el a repozitóriumban.⁵ Ezek esetében működik a böngészés címre, szerzőre, témavezetőre, évre, valamint karra, szakra és tanszékre. A jogviszonnyal rendelkező hallgatók, oktatók Shibboleth azonosítóval kívülről is elérik a diplomamunkákat, míg a külsősök csak a kari könyvtárakban található gépeken olvashatják azokat. A dolgozatok feltöltése ettől az évtől már a Neptunból az üzemeltető segítségével történik.

Áttöltjük a dolgozatokat az Eprintsbe, ahol indexelésre kerülnek, és a fenti módon hozzáférhetővé válnak. A diplomamunka repozitóriumot nem minősítettük, hiszen a benne tárolt dokumentumok nem érhetők el szabadon, és a minősítés egyik fontos feltétele, hogy a feltöltött dokumentumok legalább 75%-a szabadon elérhető legyen.

Doktori disszertációk

A disszertáció repozitórium az Egyetem doktori képzéseinek megírt és elfogadott doktori értekezéseket tartalmazza, amelyek szabadon elérhetők. A hatályos felsőoktatási törvény⁶ rendelkezik arról, hogy a doktori disszertációkat az egyetemek kötelesek olyan módon tárolni, hogy bárki számára teljes szöveggel elérhetők legyenek. Ez a rendszer megkapta a minősítést. Vannak böngészési lehetőségek, például: kar, szerző, témavezető, doktori iskola. Hosszú távú cél, hogy mint az Egyetem tudásvagyonát, így az MTA doktori dolgozatokat és a habilitációs eljárások dokumentumait is archiváljuk itt a disszertáció repozitóriumban. A rendszer több külső rendszer is aratja, például a BASE⁷ vagy a Google Scholar. A minősítés feltétele volt az is, hogy külföldi nyílt repozitóriumok nyilvántartásaiba is regisztrálni kellett. Például az OpenDOAR-ba (3. ábra) vagy a ROAR-ba⁸.

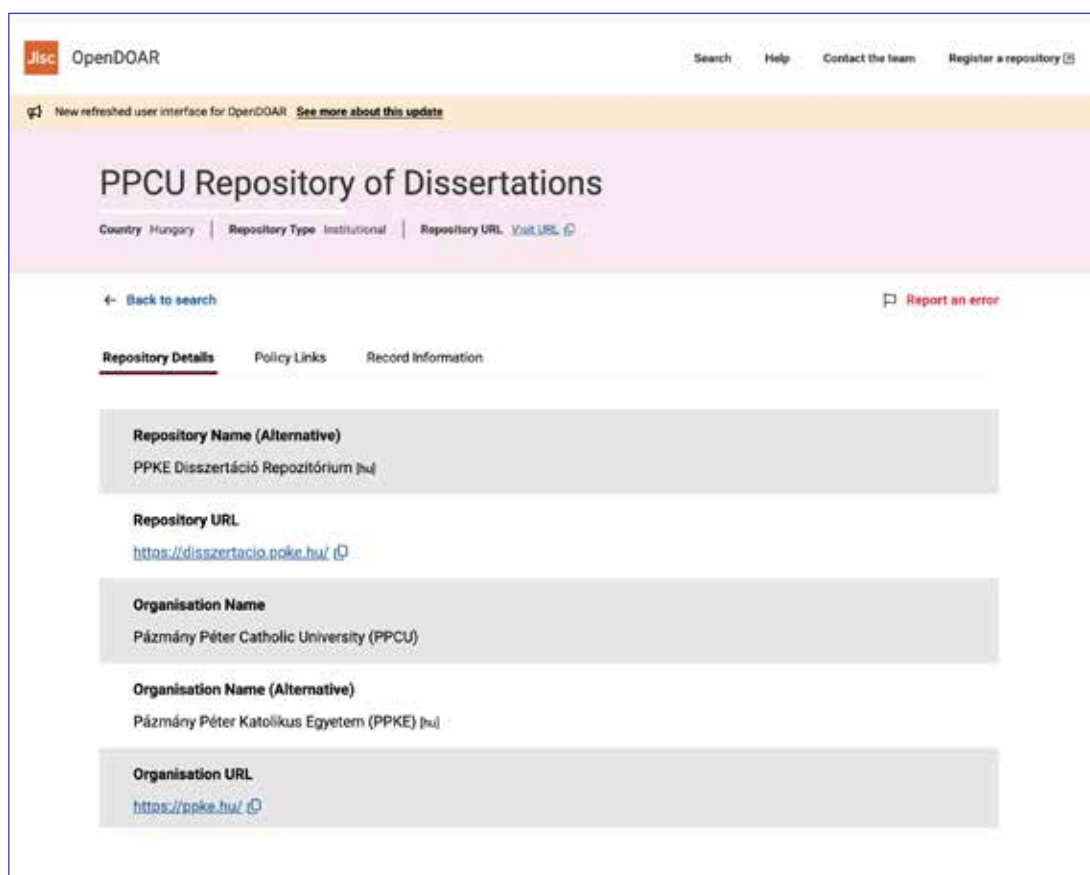
2.ábra: A PPKE diplomamunkáinak repozitóriuma – a kezdőoldal részlete (<https://diplomamunka.ppke.hu/>)

⁵ 25.662 feltöltött szakdolgozat (2025. szeptember 18.)

⁶ 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról 53/A. § (1) <https://njt.hu/eli/TV/2011/204>

⁷ BASE tartalomszolgáltató rendszer <https://www.base-search.net/about/en/index.php>

⁸ Registry of Open Access Repositories – a Disszertáció Repozitórium adatlapja <https://roar.eprints.org/21432/>

3. ábra: A PPKE disszertáció repozitóriumának adatlapja az OpenDOAR-ban (Directory of Open Access Repositories)

A repozitóriumok külföldi beágyazottsága, nyíltsága, a metaadatok tisztasága és részletessége is mind feltétele a minősítésnek. A minősítés, ahogy korábban már utaltam rá, lehetővé tette, hogy az MTMT-n keresztül a szerzők is feltöltsék a doktori disszertációjukat a repozitóriumba.

Publikációk

A publikáció repozitórium az egyetemi affiliációval⁹ rendelkező oktatók és a doktorandusz hallgatók publikációit archiválja. Szabadon elérhető, teljes szövegű dokumentumtár, amely az intézmény tudományos tartalmait gyűjti, a disszertációk kivételével, hiszen azok az előbb említett disszertáció repozitóriumba kerülnek. Ez a rendszer is össze van kapcsolva az MTMT-vel, így a leírások egy gombnyomással át-emelhetők, és a teljes szöveg feltölthető. Az oktatók a MTMT-n keresztül tölthetnek fel tehát publikációkat, közvetlenül a rendszerhez nincs hozzáférésük. A feltöltés után a könyvtáros, akinek ún. editor jogosultsága van, és egyben a kari MTMT adminisztrátor

is, ellenőrzi a feltöltést, és „beengedi” a publikációt a rendszerbe. A négy karon négy editor van, és ők gondozzák az egyes karokhoz köthető publikációkat. Retrospektív módon is bővítjük a repozitóriumot, a karok könyvtárosai kapacitásaikhoz és lehetőségeikhez mérten töltenek fel újabb és újabb régebben megjelent publikációkat.

Az egyébként is szabad hozzáférésű, open access publikációk esetében a green open access lehetőséget használjuk. Egyetemünkön számos szabadon elérhető tanulmánykötet, folyóiratcikk jelenik meg. Az is előfordul természetesen, hogy valaki nem tudja szabadon elérhetővé tenni a művét, ilyen esetben be tudjuk állítani azt, hogy nem érhető el teljes szöveggel a publikáció. Ennek oka lehet például az, hogy a kiadónál vannak a jogok, és nem engedélyezi a szabad elérést, vagy például egy folyóiratcikk egy előfizetéses adatbázisban jelent meg, és a szolgáltató nem engedélyezi a repozitórium elhelyezését. Ebben az esetben is van azonban lehetőség az önarchiválásra, így a cikk metaadatai elérhetők, de magát a szöveget zároljuk, nem látható semmilyen módon.

⁹ Affiliáció: az intézmény, amellyel a szerző valamilyen jogviszonyban áll. Lehet felsőoktatási intézmény, kutatóintézet, vagy doktori iskola is. Egy szerzőnek több affiliációja is lehet.

Ezt a repozitóriumot is indexelik a külső rendszerek, növelve azok láthatóságát és idézhetőségét. A publikációs repozitórium is elnyerte a minősített címet, ezt tekintjük a PETER zászlóshajójának, hiszen a legértékesebb tudományos tartalmakat hordozza. Szerencsére elmondható, hogy szépen lassan ugyan, de az oktatók is belátják, hogy ha a publikációik elérhetők az intézményi repozitóriumban, több olvasóhoz eljutnak, adott esetben többen hivatkoznak rájuk. Van már olyan oktató, aki tudatosan gyűjti itt a publikációit, és archiválja a munkásságát.

Felmerülhet a kérdés könyvtáros szempontból, hogy milyen metaadatokat használunk a dokumentumok leírásához. A repozitórium nem egy integrált könyvtári rendszer. Nincsenek benne utalók, nincs lehetőség minden adatot és információt felvenni, nincsenek authority rekordok, nincs tárgyszavazási lehetőség. Alapvetően a Dublin Core metaadatszabvány alapján működik, de konvertálni lehet adminisztrátorként például HUNMARC rekordokat is. A 4. ábrán látható, hogy adott esetben egész részletes leírás adható egy feltöltött anyagról.

Számos dokumentumazonosító (DOI, MTMT vagy akár Scopus és WoS) vagy szerzőazonosító (ORCID, MTMT) is beemelhető, ami gazdagítja a rekordot. Az ábrán látható rekordot az MTMT-ből töltötték át, és ezeket a rekordokat sok esetben a könyvtáros kollégák javítják, gazdagítják, ha szükséges.

Oktatástámogatás, avagy tananyagok egy helyen

A tananyag repozitórium¹⁰ az elektronikus tananyagok tárhelye. Itt lehetőség van védetten, vagyis kizárólag az Egyetemmel jogviszonyban lévők számára elérhetővé tenni a tananyagot Shibboleth azonosítóval, vagy szabadon, mindenki által elérhetően. Hosszú távú cél, hogy az online hozzáférhető tananyagok akár kurzusnév alapján is böngészhetők és letölthetők legyenek, biztosítva ezzel a hallgatók egységes hozzáférést az oktatási anyagokhoz.

The screenshot shows the PPKE Publikáció Repozitórium (PPCU Repository of Publications) website. The header includes the Pázmány logo and navigation links. The main content area displays a record for a book chapter titled "A jogi fogyasztóvédelem kialakulásának főbb eszmetörténeti előzményei, gazdasági-termelési körülményei és néhány aktuális elméleti kérdése" by Frivaldszky János. The record includes various identifiers (ISBN, DOI, MTMT, ORCID), publication details (publisher, year, pages), and a download link for the PDF file.

PPKE Publikáció Repozitórium
PPCU Repository of Publications

A jogi fogyasztóvédelem kialakulásának főbb eszmetörténeti előzményei, gazdasági-termelési körülményei és néhány aktuális elméleti kérdése

Frivaldszky János: A jogi fogyasztóvédelem kialakulásának főbb eszmetörténeti előzményei, gazdasági-termelési körülményei és néhány aktuális elméleti kérdése. In: Fogyasztóvédelem – Fogyasztóvédelmi jog. Budapesti Gazdaságtudományi Egyetem (BGE). Budapest, pp. 103-163. (2025) ISBN 9786156886125; 9786156886132

Szöveg
Frivaldszky János: A jogi fogyasztóvédelem kialakulásának főbb eszmetörténeti előzményei.pdf - Megjelent verzió
Download (620kB)

Mű típusa: Könyv része

Szerző azonosítók:	Név	ORCID	MTMT szerző azonosító
	Frivaldszky János	0000-0002-4418-1478	10025087

Könyv címe: Fogyasztóvédelem – Fogyasztóvédelmi jog

Megjelenés éve: 2025

Terjedelem: 61

Oldalak: pp. 103-163

ISBN: 9786156886125; 9786156886132

Kiadó: Budapesti Gazdaságtudományi Egyetem (BGE)

Kiadás helye: Budapest

Intézmény: Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Kar: Jog- és Államtudományi Kar

Tanszék: Jogbölcseleti Tanszék

Nyelv: magyar

MTMT rekordazonosító: 36161792

DOI azonosító: 10.29180/978-615-6886-13-2_3

Dátum: 2025. Jún. 10. 15:12

Utolso módosítás: 2025. Jún. 10. 15:12

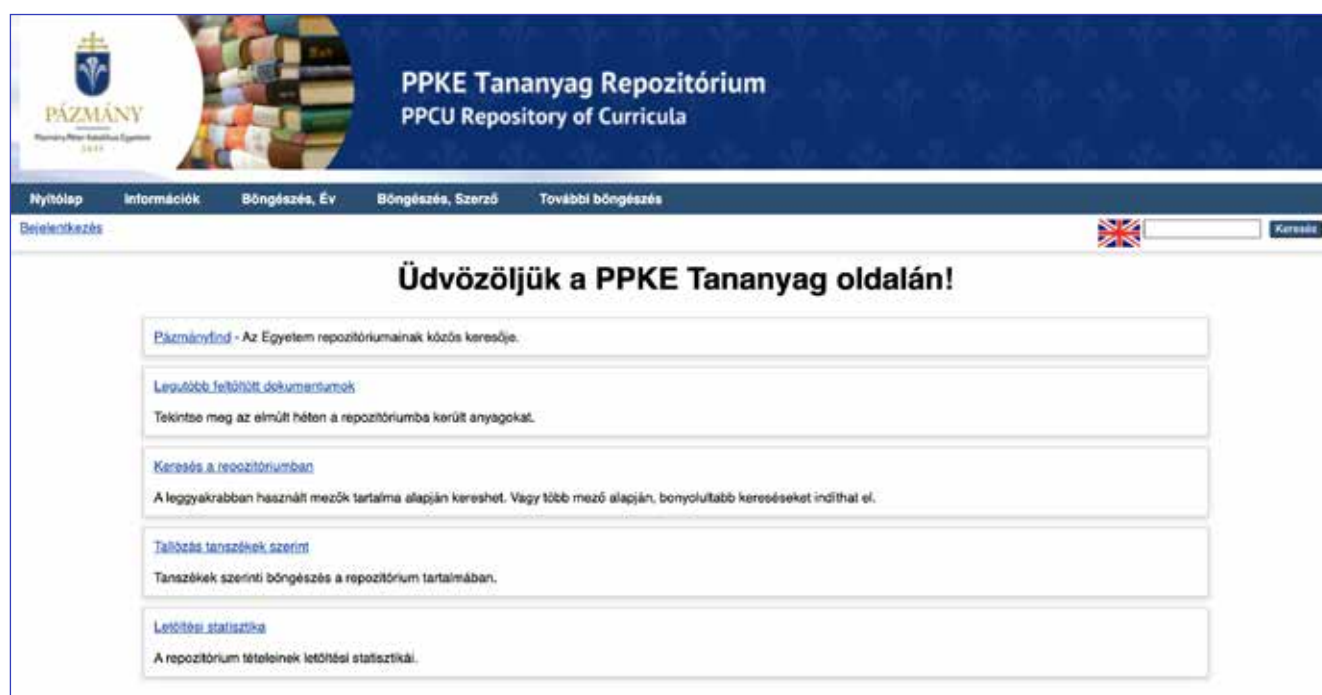
URI: <https://publikacio.ppke.hu/id/eprint/2695/>

4. ábra: Egy rekord a PPKE publikáció repozitóriumban (<https://publikacio.ppke.hu/id/eprint/2695/>)

¹⁰ A Pázmány elektronikus tananyagainak repozitóriuma: <https://tananyag.ppke.hu/>

Ez az a repozitórium, amely még nem tartalmaz túl sok dokumentumot, leginkább azokat a tankönyveket töltöttük fel, amelyek egyébként is szabadon elérhetők, vagy szemelvényeket, olvasmányrészleteket forrásokból, amelyeket már nem véd a szerzői jog. Sajnos sok esetben meg van kötve a kezünk, és a kiadói jogok miatt nem tölthetünk fel könyvrészleteket sem még Shibbolethes eléréssel sem, mert akkor a hallgatók feltételezhetően nem veszik meg a nyomtatott könyvet, és ezzel károsítják a szerző érdekeit. Van lehetőség prezentációk, hanganyagok, videók, képek, egyéb szemléltető anyagok feltöltésére is, ezeknek a kidolgozása még folyamatban van.

Ezt az igényt is megfogalmaztuk a pályázati kiírásban, és ennek megvalósítására a pályázó az OMEKA nevével, szintén opensource rendszert ajánlotta, és ezen a platformon létre is hoztuk a Pázmánytárat, amely alapvetően képi dokumentumok tárolására, archiválására alkalmas, metaadatként a DublinCore-t használja (6.ábra). Egyelőre képgyűjtemény, videógyűjtemény és történeti dokumentumok, úgymint tanrendek, tanulmányi tájékoztatók, rendezvények plakátjai és archivált kari hallgatói újságok találhatók meg benne. További anyagok gyűjtése és archiválása folyik mind a négy karon.

5. ábra: A PPKE tananyag repozitóriuma kezdőoldalának részlete (<https://tananyag.ppke.hu/>)

Pázmánytár, avagy az egyetemtörténeti galéria

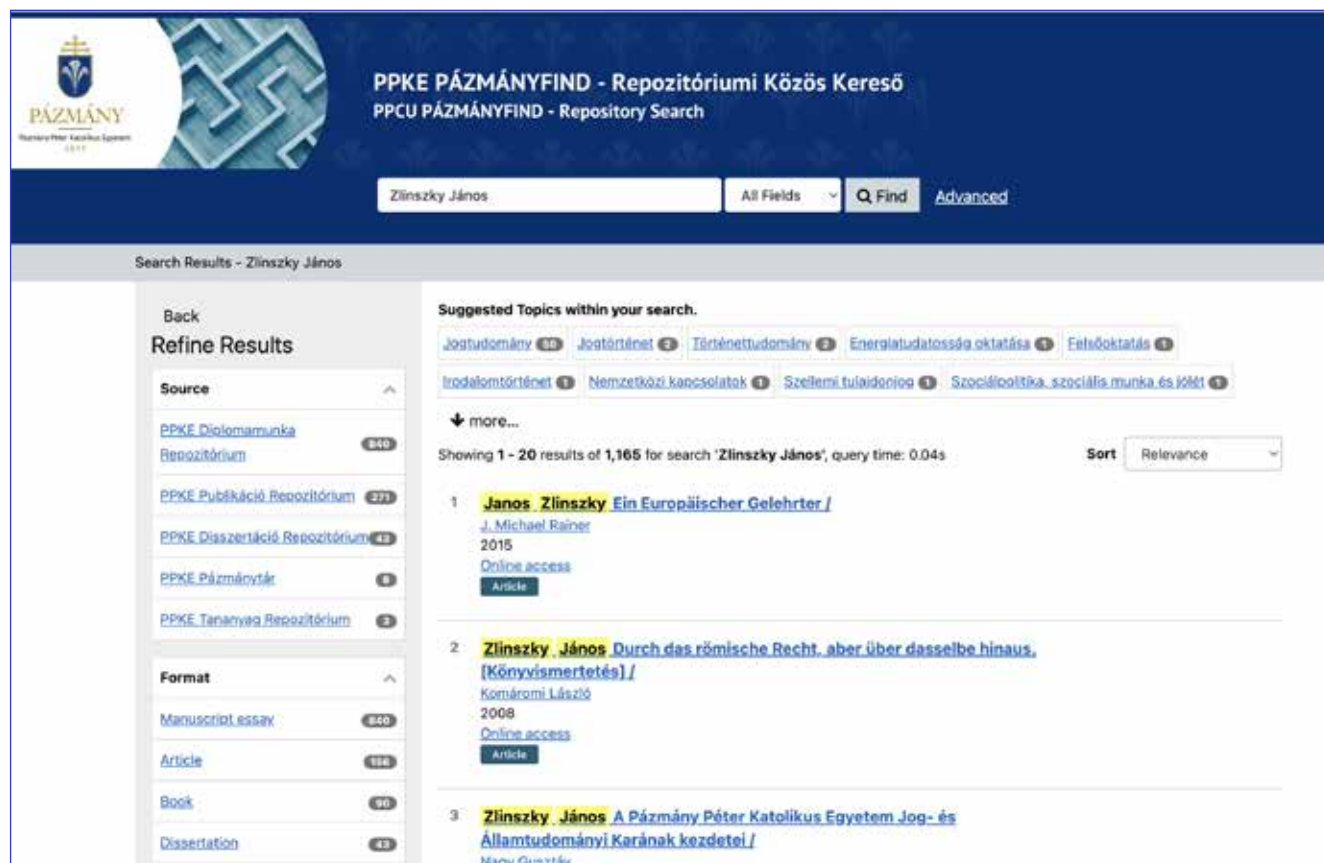
A repozitórium kialakításakor a tervek között szerepel, hogy a Pázmány Péter Katolikus Egyetem újraalapításától, vagyis 1992-től gyűjtse az egyetem történetével kapcsolatos főként képi dokumentumokat.

Keresés a repozitóriumokban

A repozitóriumokban való keresés az egyes oldalak elején megtalálható keresőablakokat használva lehetséges, és általában megfelelően is működik, de csak abban az esetben, ha az abban a rendszerben megtalálható dokumentumokat keressük, vagyis szakdolgozatot a diplomamunka repozitóriumban, doktori értekezést a disszertáció repozitóriumban.

6. ábra: A PPKE egyetemtörténeti dokumentum gyűjteménye (<https://pazmanytar.ppke.hu/>)

7. ábra: A PPKE repozitóriumainak közös keresője, találati lista (<https://pazmanyfind.ppke.hu/>)

Egyértelmű azonban, hogy valós igény lehet egy közös keresésre, amire a különálló rendszerek, Eprint-ek nem alkalmasak, és ha még az OMEKA alapú Pázmánytárban is keresni akarunk, akkor azt is integrálnunk kell egy kereső alá. Az üzemeltető cég tehát fejlesztett egy VuFind alapú keresőt is, ami egyszerre tud keresni mind a négy repozitóriumban és a Pázmánytárban is.

A 7. ábrán látható, ha keresőkérdekként Zlinszky János, egyetemünk jogi kara egyik alapítójának, első dékánjának nevét írjuk be, számos találatunk lesz, és a bal oldali szűkítési lehetőségeknél listázza a kereső, hogy mely rendszerben mennyi találat van. Így megtudhatjuk, hogy a professzor úr hány diplomamunkának volt a témavezetője, hány disszertációban szerepel a neve, és még a Pázmánytárban megtalálható Jézus pere című videófelvétel is a találati listába kerül, amely szabadon elérhető a Pázmánytár felületéről.¹¹

Összességében elmondható, hogy egy felsőoktatási repozitórium létrehozása, kialakítása, dokumentumokkal való feltöltése nem egyszerű feladat. Igényel némi előzetes tudást is. Mi abban a szerencsés helyzetben voltunk 2022-2023-ban, hogy számos egyetem könyvtárával felvettük a kapcsolatot, ahol már jól működő repozitórium volt, és ők beszámoltak a lehetőségekről, buktatókról, és ezzel nagyon sokat segítettek nekünk

a rendszerek kialakításában, és a zsákutcák elkerülésében. Nem győzünk elég hálásak lenni a szegedi, debreceni kollégáknak az iránymutatásért, tudásmegosztásért, de Budapesten a Corvinus Egyetem, és az ELTE könyvtáros kollégái is nagyon sokat segítettek.

Ezen túlmenően ki kell még emelni azt, hogy elhivatott és szorgalmas kollégák nélkül végképp nem jöhetett volna mindez létre. A közös tanulás, a nehézségeken való túllendülés, a problémamegoldási képesség mind-mind szükségesek a szakmai tudáson kívül egy repozitórium létrehozásához. Mindez még mindig nem elég, mert ha nem használnák a rendszereket, akkor talán az összes munkánk értelmetlen lenne. Nagyon fontos, hogy kommunikálni kell, hirdetni, reklámozni az oktatók körében, hogy mi is ez pontosan, és miért is jó egy egyetemnek, ha rendelkezik repozitóriummal. Ez sem könnyű feladat, de igyekszünk a lehető legkomolyabban venni.

A munka nem kevés, és ahogy mondani szoktuk, egy repozitórium soha nincs kész. Megyünk tovább, hogy egy helyen gyarapíthassuk, rendszerezzük, elérhetővé tegyük az egyetem tudásvagyonát.

KARDOS HELGA

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Jog-és Államtudományi Kar

¹¹ Zlinszky János: Jézus pere. Dr. Zlinszky János (1928-2015) egyetemi tanár előadása Jézus peréről a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen, 2014. március 31-én <https://pazmanytar.ppke.hu/items/show/62>

EKE konferencia az Eszterházy Károly Katolikus Egyetemen

2025. július 7–9. között az egri EKKE látta vendégül éves konferenciánkat. Az Eszterházy Egyetem Tittel Pál Könyvtára és az Egyházmegyei Könyvtár közösen vállalták a vendéglátói szerepet, a vele járó szervezési, kommunikációs feladatokat, az emlékezetes szabadidős programokat, és a lebonyolítás sok-sok kisebb-nagyobb erőpróbáját.

Közgyűlésünk és konferenciánk helyszínéül a Líceum Oratóriumát választották. Rendezvényünket Dr. Pajtókné dr. Tari Ilona, az EKKE rektora köszöntötte. A hagyomány kötelez, de távlatokat is ad, az intézménytől nem áll távol az egyházi szellemiségű és magas szintű oktatás, amelynek kerek évfordulóját is nemrégiben ünnepelhették. A megnyitó keretében került sor az Egyházi Könyvtárak Egyesülése és az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Együttműködési megállapodásának aláírására, melynek keretében az egyetem 2025-től saját szerverén tárolja, és az OJS folyóirat-szerkesztési platformon keresztül szabadon elérhető módon szolgáltatja az EKE Hírlevelét.

A megnyitót követően tisztújító közgyűlésre került sor, amelyet a Líceum intézményeinek, kiállításainak megtekintése követett. A Tittel Pál Könyvtár, a Fő-egyházmegyei Könyvtár, a Díszterem, a Csillagvizsgáló, a Líceum történeti kiállításai voltak a helyismereti séták célpontjai, helyszínei. A napot borkóstolóval derűre hangolt fogadással zárták a résztvevők.

Konferencianapunk dr. Dolhai Lajos, az egyetem rektora áhítatával és köszöntőjével indult. A konferencia témáját a Szakmai és személyiségfejlődés az élethosszig tartó tanulás jegyében címmel hirdettük meg, és különböző fókuszpontok mentén kívántuk megközelíteni, ezért nagyon különböző szakmai területekről hívtunk előadókat. Mégpedig azzal az előfeltevéssel, hogy a szakmai fejlődéstől elválaszthatatlan a személyiség fejlődése, a kettő együtt, egymást segítve tud igazán eredményesen kibontakozni. A munkahelyeinken egymás mellett dolgozó különböző korosztályok más-más igényekkel és ismeretekkel rendelkeznek, ezeknek úgy kellene egymásba illeszkedniük, mint puzzle-daraboknak. Ugyanakkor a szakmai továbbképződés nemcsak egyéni felelősség, hanem a munkaközösség közös célkitűzése is kell hogy legyen. Hasonlóképpen a személyiség, az egyéni tehetségek

kibontakozása is távolabbra mutat, és függ attól, hogy ezen szunnyadó készségeket és képességeket kibontakoztatja-e a munkahelyi elvárás és környezet, és épít-e ebben a személyiségben rejlő különbségekre és erősségekre. Milyen új ismeret és készségek jelennek meg elvárásként a szakmánkban, hogyan lehet egyszerre elmélyülni egy-egy részterületen és átlátni a hatalmas változásokat. Milyen különbségek látszanak, ha vezetői, illetve beosztotti nézőpontból tekintünk ezekre?

A keddi konferencianapunk egri egyház- és városismereti sétákkal folytatódott, az Érseki Palota és Pincerendszer, a Bazilika megtekintésére került sor. Dr. Ternyák Csaba, egri érsek a Bazilikában celebrált érseki szentmise keretében köszöntötte a konferencia résztvevőit. A nap záróeseményén is rendkívüli élményt nyújtottak a helyi kollégák: a Líceum toronyban, szabad ég alatt, kellemes zenei kíséret mellett, poharainkban az egyetem boraival koccinthatunk és beszélgethetünk.

Szerdai napunkat Tóth Imre, egri református lelkész áhítata nyitotta. A további előadások nagy részét az egri kollégák tartották, ezzel is számot adtak arról (és példát is állítottak elénk), hogy milyen sokféle regiszterben játszanak, hányféle területét művelik a szakmának, hogy tudnak egyetlen közös képpé alakulni a szakmai (és személyes) puzzle-darabkaik.

A konferencia zárómozganata délután ismét egri város- és egyházismereti sétákat foglalt magában: a várat vagy az egri templomokat lehetett szakértői vezetéssel megtekinteni. A konferencia egy-egy napjáról, kiemelkedő eseményeiről, például a tisztújításról a következő oldalakon beszámolunk.

BÁLINT ÁGNES

Tiszántúli Református Egyházkerület
Közgyűteményei

EKE Közgyűlés

Elnöki beszámoló

Tisztelt Közgyűlés, kedves Kollégák!

Mélységesen hálás vagyok, hogy eljött a tisztújító közgyűlésnek ez a pillanata, és hogy saját erőmből itt állhatok a kollégák előtt. Nehéz három év van mögöttem. A korábbi gyakorlathoz híven főként az elmúlt 12 hónap eseményeit tekintem át, de mivel elnöki megbízatásom végéhez is érkeztem, beszámolómban lesz egy kevés összefoglaló visszatekintés is az elmúlt három évre.

Utolsó közgyűlésünk 2024. május 15-én volt, akkor fogadta el a Közgyűlés a 2024. évi pénzügyi beszámolónkat, amely a 2024. év gazdálkodását tartalmazta, ezt határidőre be is nyújtottuk.

I. Saját rendezvények

2024. július 8-10. között Kőszegen megtartottuk az EKE éves konferenciáját, amely egyben jubileumi, az EKE fennállásának 30. évfordulóját ünneplő konferencia volt. Az eseményről több beszámoló is született, Hírlevelünk 2024/3. számában részletesen megemlékeztünk róla.

2024. szeptember 24-én tartott szakmai napunk témája a **Reziliencia a megújulás jegyében** volt. Tréning jellegű napot szerveztünk a HR Partner Consulting cég két tapasztalt trénerével. 38-an regisztráltak a programra, amelyen a gyakorlatban jól alkalmazható módszereket kaptunk arra, hogy a változások, a nyomás közepette is megőrizzük fókuszunkat és egészségünket. Élmény volt együtt megdolgozni az ismeretekért. A szakmai napról én írtam beszámolót a Hírlevél 2024/4. számába.

2025. február 20-án került sor **A magyar teológia nemzetközi láthatósága** című szakmai napunkra, amely alkalommal megszólítottuk az egyházi folyóiratok szerkesztőit, az elektronikus folyóirat-kiadásban jártas felsőoktatási szereplőket és akadémiai partnereinket is. Azt kerestük, hogyan tudnak a könyvtárak

a magyar teológia disszeminációjának kérdésében katalizátor lenni, mi az, amit könyvtári feladatként fel tudunk vállalni, ahogy azt a nagyobb hazai egyetemekenél látjuk, és hogyan tudjuk a náluk megvalósított jó gyakorlatokat az egyházi intézményekben, egyházi folyóirat-szerkesztőségekben is meghonosítani. Az OJS folyóirat-szerkesztő platformmal való ismerkedésben mostani házigazdánk, az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Tittel Pál Könyvtára munkatársai voltak többek között segítségünkre. Emlékeztet természetességgel vállalták felvetéseimre, hogy az EKE Hírlevelét erre a platformra átültessük, sőt visszamenőleg a korábbi évfolyamok tartalmát is elérhetővé tették. A szakmai nap létszáma: 68, vendéglátónk a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jogi Kara volt, hálásak vagyunk, hogy nagyon szép környezetben lehetünk együtt.

2025. május 15-én ismét szakmai napot tartottunk. Újításképpen kizárólag vezetőket szólítottunk meg, és számukra szerveztünk **vezetői tréninget**. Aznap megelőzte a tréninget a májusi közgyűlésünk, és ezzel a tematikával bátorítani szeretnénk volna tagintézményeink képviselőinek jelenlétét és a közgyűlésen való részvételét azzal, hogy a vezetői mivoltukban kapnak megerősítést. A nap létszáma: 18 fő, ami a nagyon őszinte és problémaérzékeny műhelymunkának kedvezett, és gyakorlati készségekkel is felvértezte a jelenlévőket. Vendéglátónk az unitárius felekezet volt, köszönjük, hogy láthattuk a felújított kulturális központjukat.

II. Visszajelzések a rendezvényeinkkel kapcsolatban

Konferenciáinkat és szakmai napjainkat követően kérdőíves visszajelzést szoktunk kérni a résztvevőktől. Az összes adat bemutatására nincsen idő, de az utolsó év néhány adatát megosztom. Mivel a kérdéseink konkrétak voltak, és minden rendezvény után ugyanazokat kérdeztük, érdemes lenne hosszú távon gyűjteni ezeket a visszajelzéseket, hogy megfelelő referencia-adatok birtokában rendezvényeink minőségét folyamatosan fejleszteni tudjuk.

Reziliencia szakmai napunk témáját a válaszadók 86,7%-a tartotta teljes mértékben aktuálisnak, 80%-a tartotta maximálisan hasznosnak, és 86,7% szerint a program teljes mértékben fedte a nap témáját. A magyar teológia láthatósága szakmai napunk témáját 74,2% tartotta teljes mértékben aktuálisnak, 90,3% szerint maximálisan fedte a program a nap témáját.

Egyenként lehetett értékelni az előadókat aszerint, hogy előadásuk érthető, követhető, hasznos volt-e, illetve egy általános értékelést is lehetett adni. Ha az előadók igényelték, a visszajelzéseket velük is megosztottam, sokan nagyon pozitívan nyilatkoztak, és jó néven vették, hogy ilyen komolyan vesszük a hallgatóság visszacsatolását, és így is értékeljük saját munkánkat.

A kérdőívekben a jövőbeli szakmai napok témájára adott anonim javaslatokat természetesen át fogom adni a következő elnökségnek.

III. Képviselési és érdekképviselési tevékenység

2024. szeptember 18-21. között a **BETH, az európai teológiai könyvtárak egyesületének konferenciáján Szarajevóban** dr. Tamási Balázs, az OR-ZSE Könyvtárának igazgatója, elnökségi tagunk képviselte egyesületünket. A konferencia témája a fenntarthatóság volt, beszámolóját Hírlevelünk 2024/4. számában olvashattuk.

2024-ben az EKE elnökeként meghívást kaptam a Magyar Könyvtárosok IX. Világtalálkozójára, november 21-22-re. Előadásomat a Digitális hídépítés: kulturális

örökség megőrzése – hazai kitekintés szekcióban tartottam meg, Mind the gap – a hézag mint veszély és lehetőség az egyházi könyvtárakban címmel. Kiváló szervezésű, a szakmánknak méltóságot adó találkozás volt a kollegákkal: olyan távoli kollegákkal is sikerült találkozni, akiket eddig csak névről ismerhettem.

2025. március 5-én pedig a Magyar Könyvtárosok Egyesülete alapításának 90. évfordulója alkalmából rendezett nemzetközi konferenciára hívtak meg az EKE képviselőjében, itt a partnerségről, a szakmai kapcsolatokról szóló szekcióban kaptam szót. Előadásomat arra a felmérésre építettem, amelyben főleg, de nem kizárólag a kettős tagsággal (MKE-EKE tagsággal) rendelkező könyvtáros kollégákat kérdeztem az MKE-ről. Hálásan köszönöm a kitöltőknek, hogy időt szántak erre a kérdőívre, melynek eredményeit a Hírlevelünk 2025/2. számában be is mutattam.

Partnerkapcsolataink fontosságát jelzi az a tény is, hogy a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjteményi Kollégium új kuratóriumi bizottságában Török Beáta, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Könyvtárának vezetője is meghívást kapott, őt az EKE és az MKE is támogatta a jelölési folyamatban. Köszönöm, hogy vállalta a jelölését, és sok erőt, kitartást kívánok neki a nem kis feladatban.

Személyes meghívásnak tettem eleget, amikor 2025. június 9-16. között részt vettem a Debreceni Konfuciusz Intézet Chinese Bridge programja keretében zajlott kínai tanulmányúton, amelyet az MKE szervezett, amelynek én is tagja vagyok. Ebben a programban először volt lehetőség arra, hogy könyvtárosok delegációja szakmai tapasztalatcserén vegyen részt Kínában. A fogadóintézmény a Tianjin Foreign Studies University volt, a tiencsini egyetemi könyvtárakon kívül a pekingi nemzeti könyvtárat látogattuk meg. Ezúton is köszönöm a kollégák segítségét, hogy Gerencsér Judit, az MKE elnöke előadásához a magyar könyvtári rendszerről az egyházi könyvtárakban fellelhető kínai anyagok bemutatásával hozzájárultak.

IV. Lezáratlan, folyó ügyek

Tavalyi elnökségi jelentésemben kitértem arra, hogy az elnökség áttekintette az egyesület Alapszabályát, és megfogalmazott egy új változatot a most érvényben levő, nagyon elavult alapszabály helyett. További előrelépés az Alapszabály-változtatás ügyében nem történt az elmúlt évben, aminek több oka is van. Elsősorban az, hogy olyan mértékű változtatásra lenne szükség, amelyről úgy gondoljuk, hogy több

vezetői cikluson átnyúló mérlegelés, egyeztetés és nagyon megfontolt döntés kellene hogy megelőzze. Másodsorban nem lett volna célszerű, sem elegáns ezt éppen egy tisztújítás előtt megtenni. Ezért ezt a dokumentumot azzal a reménységgel adjuk át az új elnökségnek, hogy bölcsen viszik tovább az ügyet, és szánnak időt a tagság informálására, lefolytatják ennek a változtatásnak a vitáját, és végül megnyugtató harmóniában sikerül az Alapszabály-változást véghez vinniük.

Az alapszabály korszerűsítése mellett a másik fontos folyamatban levő feladatunk a közös katalógus korszerűsítése volt. Három lépést is tettünk az ügyben: munkacsoport alakult a projektmenedzsment és informatikai feladatokra, külső szakértő bevonását vettük igénybe, illetve jogi tanácsot kértünk. A folyamatos előrehaladás érdekében a közgyűléstől azt kérem, hogy támogassa e három területen való munkálkodás további folytatását az elnökségi cikluson átívelő munkacsoportként.

V. Pályázati tevékenység – pénzügyek

Korábbi NKA pályázatainkat elszámoltuk, az elszámolásunkat az NKA még nem fogadta el. Az idei programjaink pedig a tavaly elnyert pályázatokon alapulnak, és az EKE saját forrásból is kiegészítette ezeket.

2024-ben az NKA Közgyűjteményi Kollégium pályázati kiírására két pályázatot nyújtottunk be, az egyik a szakmai továbbképzések finanszírozására, a másik nyári, vagyis mostani konferenciánk támogatására szólt. A szakmai napokra 2.637.000 Ft-ra pályáztunk, és 1.500.000 Ft támogatást kaptunk. A támogatás intenzitása 56,8%-os. Nyári konferenciánkra 3.368.730 Ft-ot pályáztunk, és 1.200.000 Ft támogatást kaptunk. A támogatás intenzitása 35,6%. Ezekért is hálásak vagyunk.

Itt szeretném megköszönni azt is, hogy a tagdíjfizetés zökkenőmentesen lezajlott. Köszönjük szépen az EKE javára, céladományként vagy cél megnevezése nélkül utalt adományokat is, a tagságon belülről és kívülről egyaránt.

Az egyesületet felelős gazdálkodás és a pályázati források maximalizálása jellemezte, de mindenekfelett Isten áldásának tekintjük, hogy „kövér esztendőket” élhettünk meg.

VI. Ügyvitel, kommunikáció

Az egyesületek számára előírt kötelező jelenléti elnökségi üléseket megtartottuk: 2024. október 10-én, illetve 2025. június 3-án. Ezeken kívül szükség szerint online elnökségi üléseket tartottunk, vagy ímélnél értesítettük egymást a folyó ügyekről.

Hírlevelünk rendszeresen megjelent, köszönöm szépen a kollégák szerzői, szerkesztői, fotóriporteri munkáját. Tisztelettel kérem, hogy továbbra is küldjenek írásokat. Köszönöm az egri kollégáknak, hogy mérlegelés nélkül fogadták be hírlevelünket, és ma aláírhatuk az együttműködési megállapodást az Eszterházy Károly Katolikus Egyetemmel erről a szolgáltatásról, amelyhez ingyen jutunk hozzá. Nagy előrelépés, hogy az OJS elektronikus folyóirat-szerkesztő platformon jelenhet meg a Hírlevelünk.

Youtube csatornánkat akkor tudjuk bővíteni, amikor előadóink beleegyezésüket adják a felvétel készítésébe és közzétételébe. Facebook tevékenységünk folyamatos, köszönöm szépen a kollégák részvételét, munkáját ezeken a kommunikációs területeken.

Végezetül pedig szeretném megköszönni a titkáromnak, Veres Anna Máriának, a Ráday Könyvtár vezetőjének, az EKE elnökségi tagjának munkáját és támogatását, hűséges barátságát, bizalmát, hihetetlen teherbírással és derűvel volt mellettem.

Köszönöm kamarásunknak, Kelecseny Mónikának, a Sárospataki Katolikus Gyűjtemény munkatársának is megbízható, kitartó munkáját, figyelemztetéseit, tanácsait, tapasztalatát. Továbbá köszönöm az elnökségi tagoknak is a közös gondolkodást és a közös munkát.

Elnökként bizonyára lehetett volna ennél többet is tenni, voltak olyan lehetőségek, amelyeket el kellett engednünk, mert sem én, sem más nem tudta felvállalni az elnökségből. Mivel az EKE-ben végzett munkánk önkéntes munka, és mindenkinek komoly kötelezettségei vannak a saját munkahelyén, én a magam részéről nyugodt lelkiismerettel adom át a tisztséget, az adott körülmények között mindent megtettünk, ami rajtunk állt.

Kérem a tisztelt Közgyűlést, hogy fogadja el beszámolómat!

BÁLINT ÁGNES

EKE elnök

Tiszántúli Református Egyházkerület

Közgyűjteményei

EKE Közgyűlés

Titkári beszámoló

Tisztelt Közgyűlés! Kedves Kollégák!

Mindenkit szeretettel köszöntök! Mai beszámolómban szeretném összefoglalni az elmúlt három évben végzett munkámat, valamint bemutatni azokat a feladatokat, amelyeket titkárként láttam el. A titkári tisztséget 2022-ben vállaltam el – akkor még nem is sejtettem, milyen sokrétű és összetett feladatkörbe kezdek bele. Az eltelt három év során igyekeztem minden tőlem telhetőt megtenni, hogy a rám bízott feladatokat a legjobb tudásom szerint végezzem. A titkári teendőkön túl számos, a munkához kapcsolódó egyéb feladatot is vállaltam, ahol csak tudtam, segítettem. Az első időszakban rengeteg új feladatba kellett beletanulnom, sok új készséget kellett elsajátítanom – mindezt nagy kihívásként éltem meg, de hálás vagyok érte, mert ezek a tapasztalatok szakmailag is sokat adtak, erősítettek.

2023. január 13-án született döntés arról, hogy az alapszabályban az 5. § 6. pont bekezdése szerint „A hivatalban lévő elnököt akadályoztatása esetén az előző ciklus végén leköszönt elnök, vagy – az elnökség felhatalmazása alapján – az elnökség egyik tagja helyettesíti.” Ekkor határozott úgy az elnökség, hogy elnök asszony betegség miatti távollétében, jómagam fogom őt helyettesíteni, az elnökségi tagok segítségével és támogatásával. Ugyanekkor döntés született arról is, hogy az elnökség havi rendszerességgel, minden hónap utolsó péntekén találkozik. Ezek az alkalmak rendre meg is valósultak, sőt, néha a hónap folyamán is sor került további egyeztetésekre. Úgy gondolom, ezek a találkozók, a feladatok elosztása és az elvégzett közös munka jól tükrözi, milyen fontos számunkra az együtt gondolkodás és az egymás támogatása.

Fő feladatom mindenképp az elnök, az elnökség és a kollégák munkájának segítése volt. Legtöbb időmet a különböző programok előkészítésére fordítottam: a szakmai napok, a közgyűlések, konferenciák előkészületei, a jelentkezések fogadása, rendszerezése és lebonyolítása jelentették. Ide tartozott például a jelentkezési lapok, meghatalmazások és nyilatkozatok adminisztrálása, az előadók megbízási szerződéseinek

előkészítése, a terembérlési szerződések, catering cégekkel való szerződések megkötése, teljesítési igazolások kiállítása és utána a számlák kiegyenlítése, egy szóval a programok háttérszervezése. A szakmai napokon mindig arra törekedtünk, hogy a kollégákat változatos és hasznos témákkal várjuk, néha kimozdítsuk őket egy kicsit a komfortzónájukból, mindezek mellett érezzék, hogy fontosak az egyesülés számára. Ez alatt a három év alatt minden szakmai nap megvalósult és sikeresen zárult, ezúton is szeretném megköszönni a vendéglátó könyvtáraknak, hogy helyet biztosítottak számunkra, és mindig szeretettel fogadtak bennünket. Minden közreműködő kollégának, házigazdának köszönöm a segítségét, nyitottságát és megértését.

2023-ban Kecskeméten találkoztunk: az EKE – EME – MELTE közös szervezésében megrendezett Egyházi gyűjtemények konferenciáját nagy szakmai érdeklődés kísérte, és ez a résztvevők számában is megmutatkozott.

2024-ben Kőszegen találkoztunk egy újabb ünnepélyes alkalomból, hiszen ott ünnepeltük az EKE fennállásának 30. évfordulóját is. A találkozó témája a Központ és periféria az egyházi könyvtárak életében volt. Akik jelen voltak, mindkét konferencián sok érdekes előadást hallhattak, és a jeles városok nevezetességeit is vezetéssel tekinthették meg. Köszönet ezért mindkét házigazdának!

A fentiekén túl gazdasági és adminisztratív feladatokat is elláttam, például a számlák rendezését, banki ügyintézt. Az online bankolásra és bankkártya-használatra való áttérés nagyban megkönnyítette és gördülékenyebbé tette a munkánkat.

Sikerült összegyűjtenem az irattár teljes anyagát, és az egyesület székhelyén elhelyeznem. Létrehoztuk a Youtube-csatornát is, ahová megkezdődött és folyamatos az előadások feltöltése. A sok fenti feladat mellett, sok más ügyben történtek előre lépések vagy tárgyalások, felterjesztések, akár az NKA-hoz vagy más társintézményhez, vagy adományozható elismerések-

hez való dokumentációk összeállítása. Pl. több alkalommal is egyeztettünk a Ráday Könyvtárban a Monguz Kft. vezetőjével annak érdekében, hogy a Corvinát és a HunTékát használó könyvtárak közös érdekeit képviseljük. Volt alkalom, amikor több könyvtár vezetője is jelen volt – itt közösen fogalmaztuk meg kéréseinket, elvárásainkat.

Minden évben megtörtént az EKE statisztikai adatainak leadása is a Kulturális Statisztikai Adatgyűjtő Rendszerbe. Hiszem, hogy az EKE egyházi gyökerének és életének egyik leghangsúlyosabb része az, hogy konferenciáinkat, találkozásainkat és szakmaiságunkat – az azonos érdeklődésen és gondolkodáson túl – a lelkiség jellemzi.

Összegzésül: a rendszeres találkozókból és a rengeteg elvégzett feladatból látszik, hogy az együtt gondolkodás, a közös munka mennyire fontos és előre mutató. Hangsúlyoznom kell, hogy együttműködő, összetartó csapattagokból állt össze az elnökség. Itt szeretném megköszönni az elnökség minden tagjának a segítségét, a bátorítását, a közös, elvégzett munka örömét és gyümölcsét. Hálás vagyok és megtisztelve érzem magam, hogy Bálint Ágnes elnök asszony engem kért fel az egyesület titkárának, köszönöm a belém vetett bizalmát, amellyel ezt a pozíciót rám bízta. Köszönöm a kollégáknak a pozitív visszajelzéseket, amelyek egy-egy program közben vagy után érkeztek. Továbbra is várjuk az egyházi könyvtáros kollégák megkeresését, ötleteit, hogy egyházi, szakmai, kollegiális és baráti kapcsolataink tovább épülhessenek.

Végül, de nem utolsósorban szeretném itt is kifejezni, hogy hálás vagyok Berecz Ágnes gyűjteményigazgatónak és munkatársaimnak a Ráday Könyvtárban, akik elfogadták és tudomásul vették, hogy vannak idősorok, amikor a munkaidőm nagyobb részét az EKÉ-vel való teendőim tették ki. Az elmúlt időszak természetesen a mostani konferencia előkészületeivel telt. Házigazdáinkkal közösen igyekeztünk minden részletre odafigyelni, hogy Egerben mindenki jól érezze magát, és tartalmas élményekkel térjen haza.

Ezúton is szeretnék mindenkinek sikeres, eredményes munkát kívánni a következő időszakra – és egyben kellemes, pihentető nyarat!

Tisztelettel kérem a beszámolómmal elfogadását!

VERES ANNA MÁRIA
EKE titkár
Ráday Könyvtár

EKE Közgyűlés

Tisztújítás – 2025

A tisztújítást Bán Magdolna (Kecskeméti Református Egyházközség Könyvtára és Levéltára igazgatója) vezette le. Három kolléga volt segítségére a jelenlét dokumentálásában és a szavazatszámlálásban: Szabóné Barna Ildikó, a DRHE Maróthi György Könyvtár könyvtárigazgatója, Török Beáta, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Könyvtára könyvtárvezetője, valamint Winkler Anna, az Evangélikus Országos Gyűjtemény könyvtárosa.

Első lépésként elnökséget, majd az elnökségből elnököt, valamint a kamarást és a felügyelőbizottság tagjait választottuk meg. Az elnökséget, a kamarást és a felügyelő bizottság tagjait nyílt szavazással, míg elnököt titkos szavazással választottunk. Az elnökségi tagok felekezeti aránya a 2007. évi közgyűlés határozata szerint: 5 katolikus, 3 református, 1 evangélikus és 1 egyéb felekezetű.

A leköszönő elnökség a következő elnökségi tagokat jelölte a következő három évre: Balogh Ferenc, Baranya Péter, dr. Karlinszky Balázs, Oszlanczi Krisztina, dr. Schmelcz-Pohánka Éva (katolikus); dr. Bálint Ágnes, Schilde René és Veres Anna Mária (református), Balogh Kriszta (evangélikus), dr. Tamási Balázs (egyéb felekezetek).

A jelöltek bemutatása

Katolikusok

Balogh Ferenc

Az egyetemi szintű könyvtárosi végzettség megszerzése után, 2004-ben került az egri Főegyházmegyei Könyvtárba, ahol jelenleg is dolgozik, immár annak vezetőjeként. Azóta a Könyvtári Intézet képzéseinek könyvtári vezetői és könyvtári szakértői képesítést is szerzett. A könyvtári munkája során leginkább a digitalizálás, a régi könyvek feldolgozása és a honlapépítés, -szerkesztés és -működtetés terén bír jelentősebb tapasztalatokkal. Az EKE rendezvényein a 2005-ös csurgói közgyűlés és konferencia óta rendszeresen részt vesz. Amennyiben elnyeri a tagság bizalmát, elnökségi tagként továbbra is aktívan kívánja segíteni tapasztalataival az egyesülés tevékenységét.

Baranya Péter

A könyvtárossággal már a középiskolában, az esztergomi ferences gimnáziumban kezdett el ismerkedni, ahol diákkönyvtáros volt. 1998-ban hittanári végzettséget szerzett a Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskolán, és ott lett főállású könyvtáros közvetlenül a tanulmányai befejezése után. 2000-től mellékállásban a Veszprémi Érseki Könyvtárban is dolgozott, itt ismerkedett meg a muzeális könyvtárakban végzett munkával. Munka mellett szerezte meg az informatikus könyvtáros diplomát a Debreceni Egyetemen. Veszprémi időszakában hozták létre a tíz egyházi könyvtárat kiszolgáló közös Corvina rendszert, és ekkor indították el az Unitas szolgáltatást is. Számára 2013-ban jött el a váltás ideje, azóta a Piarista Rend Magyar Tartománya Központi Könyvtára könyvtárvezetője. Könyvtári szakértőként 2006–2012 között a kulturális minisztérium megbízásából Ásványi Ilonával és Kövécs Ildikóval végezték az egyházi könyvtárak szakfelügyeletét. Ebben az időszakban majdnem minden egyházi könyvtárban tettek látogatást. Az EKE munkájával 1999-ben ismerkedett meg. 2000-től tagja az elnökségnek, 2010–13 között pedig elnöke volt az egyesülésnek. Az egyesülésben évek óta végzi a honlap adatfeltöltését, és az Unitas megújításának projektjével foglalkozik.

Dr. Karlinszky Balázs

Karlinszky Balázs a Veszprémi Főegyházmegyei Levéltárban dolgozik 2005 óta, illetve az egyesített Veszprémi Főegyházmegyei Könyvtár és Levéltár vezetője is 2021 óta. 2005-ben végezett a Pázmány Péter Katolikus Egyetem történelem, 2006-ban angol szakán, 2013-ban ugyanitt doktori fokozatot szerzett a történelemből. Középkori történelem specializációt

végzett. A veszprémi várprojekt 2021-es megkezdése óta igyekszik legjobb tudása szerint navigálni a 70.000 kötetes Veszprémi Érseki Könyvtár hajóját. A feladat nem egyszerű úgy, hogy az állomány mintegy 80%-a székhelytől 70 km-re lévő külső raktárban található. Budapesten született, de már 20 éve Veszprémben él feleségével és 3 cseperedő fiával.

Oszlánczi Krisztina

Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Tittel Pál Könyvtárának főigazgatója idén 10 éve. 1998. február 1-én kezdte el a munkát szaktájékoztató könyvtárosként az akkori főiskola könyvtárában, az első munkahelyén. A 27 év alatt számos feladatnak, kihívásnak kellett eleget tennie, változó fenntartói, szervezeti és személyi feltételek között, de közvetlen kollégaként és vezetőként is mindig az elkötelezettség, a segítő szándék vezérelte. Nyilvános felsőoktatási szakkönyvtár szakmai vezetőjeként kiemelt feladatának tartja az egyetemen folyó oktató- és kutatómunka támogatását, a líceum muzeális környezetében egy 21. századi egyetemi könyvtár regionális szintű működtetését, a hallgatói és kulturális élet színvonalas, változatos gazdagítását. Kiváló kollégái szakmai és emberi nagysága, a csapatuk egysége elismert az intézményben, amely nap mint nap büszkeséggel tölti el!

Dr. Schmelcz-Pohánka Éva

A muzeális egyházi könyvtárakhoz könyvtárossága kezdete óta szoros kapcsolat fűzi. 2002 és 2018 között a Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont Történeti Gyűjtemények Osztályán (benne a hajdani püspöki, ma Klimó Könyvtárral) dolgozott, 2008 óta osztályvezetőként. 2018 novemberétől a Pécsi Egyházmegyei Könyvtár vezetője. Alapfeladatként elkötelezett szolgálatot vállalt a bibliotéka olvasóinak, kutatóinak, látogatóinak tudományos és ismeretterjesztő szakmai segítségével. Elhivatottsága bizonyítéka, hogy a mindennapi könyvtárosi feladatok mellett könyvtár- és művelődéstörténészként is igyekszik a szakma fontosságát hangsúlyozni. 2023-tól volt az EKE felügyelő bizottságának tagja.

Reformátusok

Dr. Bálint Ágnes

2011 óta dolgozik egyházi közgyűjteményben, 2016 óta az EKE elnökségi tagja, a legutóbbi ciklusban pedig elnöke volt. Az élethosszig tartó tanulást és a személyes fejlődést elodázhatatlan lehetőségeknél tartja. Minden kihívással, amellyel a szakmai életben és a magánéletben egyaránt szembe találja magát, ebből a tanítványi pozícióból próbál megküzdeni.

Az EKE-ben a továbbiakban is a tagság és az egyesület fejlődését szeretné segíteni ötleteivel, tapasztalataival.

Schilde René

2022 tavaszától a Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményeinek munkatársa, a pápai református könyvtár alkalmazottja. Munkaterülete a muzeális állomány kezelése, annak tudományos jellegű kutatása, kiállításszervezés, könyvtárpedagógiai feladatok szervezése és ellátása. Az elmúlt évben a Szegedi Egyetemen elvégezte a régikönyves szakismeretek szakirányú továbbképzést. 2024 szeptembere óta a könyvtár vezetője. A Petőfi-, illetve a Jókai-emlékév kapcsán új állandó kiállításokat szervezett a könyvtár tereiben, amelyek jelenleg is működnek, az intézmény új könyvtárpedagógiai foglalkozásai is ezekre a tárlatokra épülnek. Az elmúlt években az intézmény képviselőjében rendszeresen részt vett az EKE rendezvényein, szakmai tréningjein, aktívan bekapcsolódott annak munkájába.

Veres Anna Mária

2008-tól tagja az Egyházi Könyvtárak Egyesülésének, 2022 óta pedig az egyesület elnökségi tagjaként és egyben titkáráként végezte szolgálatát. Az elmúlt 17 év során lehetőségeihez mérten igyekezett aktívan bekapcsolódni és rendszeresen részt venni az EKE programjain, elnökségi tagsága folytatásaként a jövőben is örömmel segítené az egyesülés tevékenységét. 2008 és 2017 között a gyulafehérvári Római Katolikus Hittudományi Főiskola Könyvtárát vezette, valamint a papnevelde levéltárát kezelte. 2017 óta a Dunamelléki Református Egyházkerület Ráday Gyűjteménye – Ráday Könyvtárának a munkatársa. 2022. január 1-től kapta a könyvtárigazgatói kinevezését. A mindennapi könyvtárvezetői teendők mellett megbízott oktatóként részt vesz a Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Karán a közösségszervezés alapképzési szakán, ahol kulturális szakigazgatást és könyvtári ismereteket ad át a hallgatóknak.

Evangélikus

Balogh Kriszta

Az Eötvös Loránd Tudományegyetemen előbb tanári, majd könyvtárosi képesítést, 2005-ben pedig a Budapesti Műszaki- és Gazdaságtudományi Egyetem közoktatás-vezetői végzettséget szerzett. 2008 óta a Magyarországi Evangélikus Egyház munkatársaként tevékenykedik. 2017-től az Evangélikus Országos Könyvtár vezetői feladatait látja el. 2024-től pedig a Digitalizáló Műhely irányítását is végzi. Szakmai pályafutása során könyvtárosként, könyvtári szakértőként és szakfelügyelőként is dolgozott. Jelenlegi

munkakörében a könyvtári és gyűjteményi digitalizációs feladatok szervezése mellett a vidéki evangélikus gyűjtemények szakágazatvezetői feladatait is ellátja, továbbá közreműködik az evangélikus iskolai könyvtárak szakmai munkájának támogatásában. Szakmai ismereteit továbbképzéseken folyamatosan bővíti. 2019 óta tagja az Egyházi Könyvtárak Egyesülése elnökségének. Evangélikus családból származik, számára az egyház közösséget, családot és szolgálatot is jelent.

Egyéb felekezetek

Dr. Tamási Balázs

Az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem Könyvtárának igazgatója 2016 óta, emellett az intézmény egyetemi docense. Tanulmányai során 2014-ben szerzett történettudományi doktori fokozatot, korábban történelemből és hebraisztikából diplomázott. Jelenlegi pozícióját megelőzően 2011 és 2014 között az MTA KIK-ben volt főkönyvtáros és a Kaufmann-gyűjtemény kurátora, 2004-től 2011-ig az OSZK-ban dolgozott könyvtárosként és osztályvezetőjeként. Két főbb kutatási területe: a hellenisztikus kori judaizmus és a magyarországi héber könyvgyűjtemények. Az EKE elnökségében az elmúlt két cikluson keresztül képviselte az egyéb felekezeteket, kisegyházakat, emellett az egyházi felsőoktatási könyvtárak képviselőjét látja el jelenleg is az EKK delegáltjaként az MTA Elektronikus Információs szolgáltatás Programtanácsában.

A közgyűlés megválasztotta az új elnökséget és az új elnököt. Az egyesület új elnöke Baranya Péter, a Piarista Rend Magyar Tartománya Központi Könyvtárának vezetője lett. A kamarási tisztségben megerősítette Kelecseny Mónikát, a Sárospataki Katolikus Gyűjtemény munkatársát. A felügyelőbizottság tagjaivá választotta Mészáros Kornéliát (az Evangélikus Hittudományi Egyetem Könyvtárának vezetőjét), Szalai Katalint (az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár könyvtárigazgatóját), dr. Kovács Áront (a Sárospataki Református Gyűjtemények munkatársát). A felügyelőbizottság elnöke továbbra is Mészáros Kornélia.

Gratulálunk az új elnökségnek! Isten áldja meg munkájukat, erőfeszítéseiket, adjon előreívó gondolatokat és erőt, egészséget a megvalósításukhoz!

BÁLINT ÁGNES

Tiszántúli Református Egyházkerület
Közgyűjteményei

Szakmai és személyiség-fejlődés az élethosszig tartó tanulás jegyében 1.

Beszámoló az EKE konferenciája plenáris ülésén
2025. július 8-án elhangzott előadásokról

Az EKE éves konferenciájának résztvevőit **dr. Dolhai Lajos**, az EGHF rektora köszöntötte. A köszöntő után tartott áhítaton a Biblia olvasásának fontosságát és a megismerése iránti igényt hangsúlyozta.

Elsőként **dr. Czapkó Mihály** teológia tanár, az MKPK Titkárságának irodavezetője „*Legyetek tökéletesek!*” Az *élethosszig tartó tanulás egyéni és közösségi vonatkozásai* címmel tartotta meg előadását. Kiemelte, hogy az egyházi könyvtárak az Istentől származó tudáshoz

vezető út offline terei. Az átfogó, kiterjedt tudás megtalálásának fontosságára hívta fel a figyelmet, mely emberépítő és jellemformáló. A tanulás megismerés, és Isten megismerése egész életen át tartó folyamat. Hogyan és mit tanuljuk „élethosszig”? A tanulás értelme nem a kötelességteljesítés, hanem az igazság keresése és vizsgálata, mely egyedül az embert jellemzi. Az előadás zárásaként a könyvtárosok feladatát és szolgálatát a tudás megőrzésében és a kultúra átadásában határozta meg.

Dr. Kusper Judit, az EKE egyetemi docense *Mesemorzsa a hosszú úton (A mese mint a személyiség-fejlődés irányítója)* című előadásában számos példán keresztül a mesékben található személyiségfejlődés folytonosságát emelte ki. A mesét mint az önismeret és önmegértés segítőjét határozta meg, melynek tétje a rend helyreállítása: egy adott probléma megoldása rendhelyreállító történetek által. A mesék segítik a traumafeldolgozást, többek között tematikus, műfaji vagy pszichológiai fókusz alapján csoportosíthatók. Példa lehet a kettős női utak vagy a transzgenerációs problémák vizsgálata. Az előadásban szó esett a mesebefogadás közösségi voltának fontosságáról, illetve a mese traumafeldolgozásban betöltött lehetséges szerepéről.

Takács Benedek generációkutató *Vágyak és szükségletek – jövőálló munkahelyek a generációkutatás tükrében* címmel ismertette annak a kutatásnak eredményét, mely az egy munkahelyen dolgozó különböző generációk együttműködését vizsgálta. A kutatás kimutatta, hogy a probléma alapja a közös cél elérése úgy, hogy közben az egyes generációk szükségleteinek kielégítése különböző. Különbözőség lehet többek között a motiváció területén – kinek mennyire fontos a vezető, a jó csapat és kollégák, valamint rugalmas munkaidő – a pozitív visszajelzés módjában és gyakoriságában, illetve az eltérő kommunikációban. Fontos megjegyezni, hogy a nehézségek tudatos stratégia eredményeként áthidalhatók.

Dr. Barát Katalin pszichiáter, családterapeuta *Tanulás időseddel* című előadásában az élethosszig tartó tanulás okaként a követelményeknek való megfelelést, a technikai változások követését és a mindennapi élethez szükséges tudás megszerzését jelölte meg. Mi motiválja az idősebb embereket az élethosszig tartó tanulásban? A munkaerőpiaci versenyképesség, az önbizalom fontossága („valami mást csinálni”), az élettapasztalati kíváncsiság és a társas kapcsolatok megtartása, valamint az egészségmegőrző attitűd és az ismétlés lehetősége. Az időskori tanulás stratégiája, hogy lassabban, elmélyültebben, a külső elvárásoktól eltávolodva lehet ismereteket szerezni, emellett az új irányzatokat össze lehet egyeztetni a korábban megszerzett tapasztalatokkal. Az online terek (webináriumok, workshopok) a tanulás új lehetséges terei. Ugyanakkor az idősebb kori tanulásnak nehézségei is vannak: csökkenő rövidtávú memória, félelem a frusztrációtól. A szellemi aktivitásnak hatása van a testi-fizikai jóllétre, csökkenti a kiszolgáltatottságtól való félelmet, mely a szellemi és fizikai egyensúly megteremtésében fontos szerepet játszik.

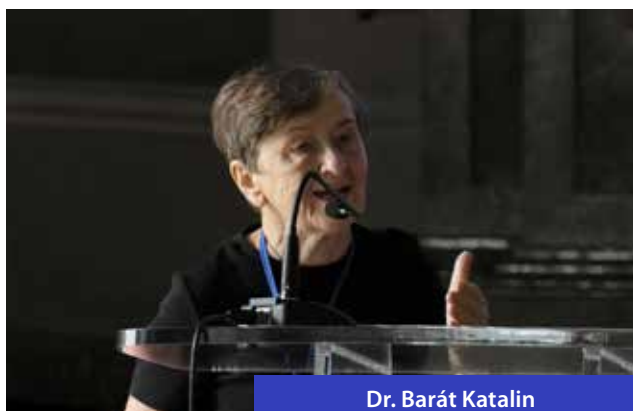
Dr. Czapkó Mihály

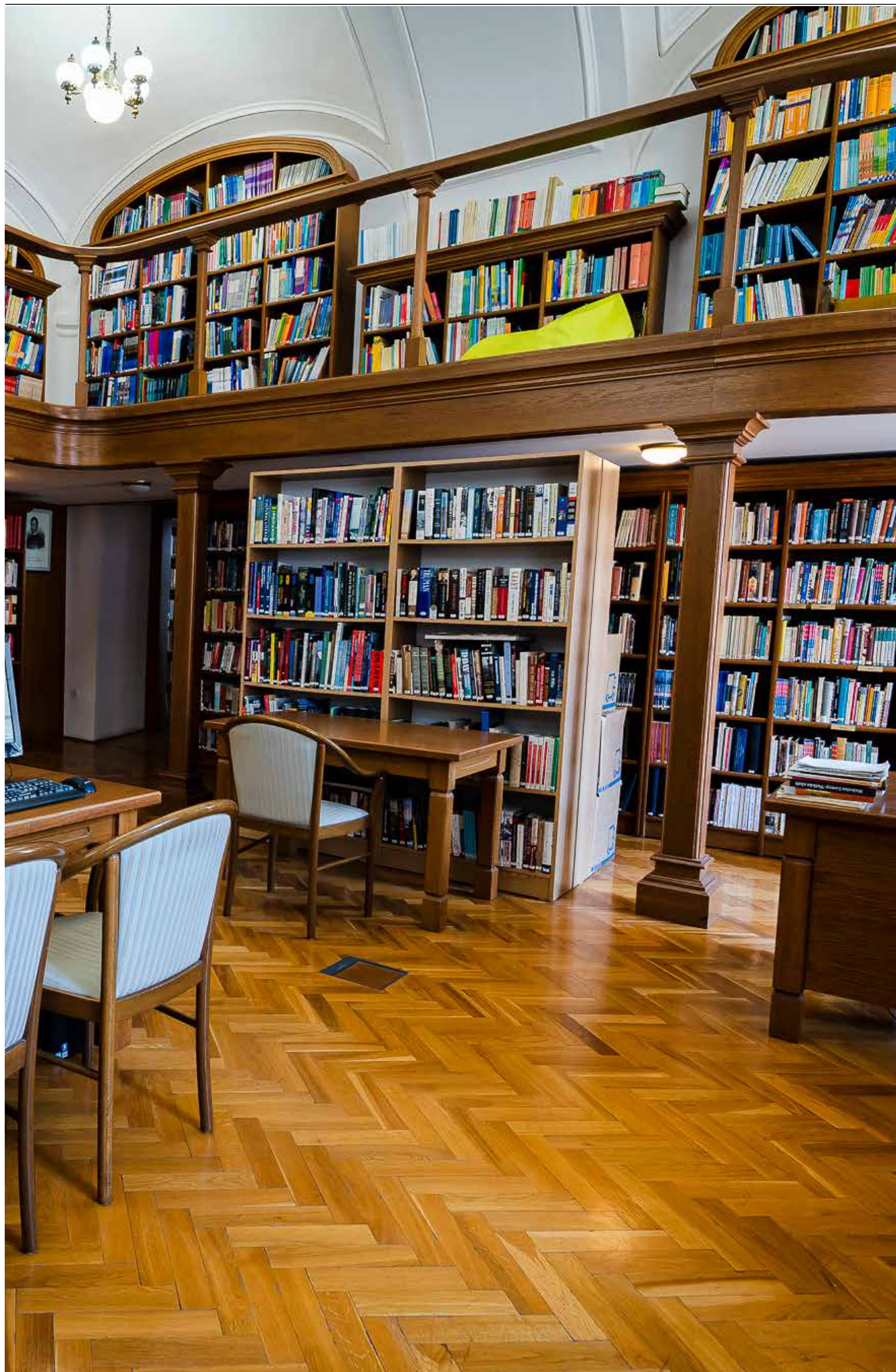
Dr. Kusper Judit

Takács Benedek

Dr. Barát Katalin

Dr. Németh Katalin, az ELTE-BTK egyetemi adjunktusa *A könyvtáros mint tanítvány: hivatás és fejlődés* címmel tartotta meg előadását. Felhívta a figyelmet, hogy napjainkban a változások sokasodnak: a társadalmi változásokhoz, a műszaki fejlődéshez és a minőség tudatosságához, valamint a folyamatos önképzési igényhez a tanulásban is alkalmazkodni kell. 2015-ben jött létre a Könyvtár és Információtudományi Képzések Kollégiuma, mely célja könyvtárosképzés korszerűsítése, ennek eszköze a kiegyensúlyozott és gyakorlatorientált képzési és kimeneti követelmények meghatározása és fejlesztése. Az előadó ismertette az ELTE BTK képzését, melyben többek között a társadalmi és informatikai változásokra reagálva új tantárgyak jelentek meg (pl. Konfliktuskezelés, Okoskönyvtár), valamint a generációk közötti partneri viszony is fókuszba került.

Dr. Németh Katalin

Rózsa Dávid

Rózsa Dávid, az OSZK főigazgatója *A raklap meg a béka, avagy a restség áfiuma ellen való orvosság* címmel tartotta esszéisztikus előadását. Felhívta a figyelmet szakmai hitvallás és a hosszútávú munkavégzés melletti elköteleződés fontosságára. Hangsúlyozta, hogy a vezető lényeges tulajdonsága a helyes önismeret és a folyamatos kérdésfeltevés iránti igény. Az OSZK feladatát a kulturális örökség őrzésében, értelmezésében és szolgáltatásában határozta meg, kiemelte az intézményi együttműködés, az emberi tartalom és a találkozások fontosságát.

Az előadások végén az előadók számos kérdésre válaszoltak, valamint a szünetekben kötetlen formában folytatódott az eszmecsere.

FARKAS KATALIN
SZTE Klebelsberg
Könyvtár és Levéltár

Szakmai és személyiség-fejlődés az élethosszig tartó tanulás jegyében 2.

Beszámoló az EKE konferenciája szakmai napján 2025. július 9-én elhangzott előadásokról

Éves konferenciánk zárónapján a hagyományoknak megfelelően az EKE tagkönyvtárak munkatársainak előadásait hallgathatták meg az érdeklődők.

Tóth Imre református lelkész nyitóáhítata nagyon szép felvezetése volt a nap első előadásának. **Laskay Anna** *Bibliodráma a gyakorlatban* címmel az Eszterházy Károly Katolikus Egyetemen működő *Lélekemelő Bibliodráma* csoport munkájáról számolt be. A csoportos ülések középpontjában a Könyvek Könyve áll, célja a Biblia szövegeinek és történeteinek feldolgozása. A különleges foglalkozásokon jelentős szerephez jut a dramatizálás, amely nem színjáték, hanem segítség. A találkozások célja, hogy a résztvevők élményszerűen találkozzanak a bibliai történetekkel és igazságokkal, valamint új nézőpontból éljék át a hit üzenetét. Beteekintést kaptunk a módszer gyakorlati alkalmazásába is. Előadónk beszámolt az egyetemen működő csoport létrejöttéről, működéséről, a foglalkozások rendszerességéről, eredményeiről. A *Lélekemelő Bibliodráma* csoport munkáját Laskay Anna mellett Zentai Péterné segíti.

Üde színfoltja volt a szerdai napnak házigazdáink páros előadása. **Oszlanczi Krisztina**, az EKKE Tittel Pál Könyvtárának főigazgatója és Balogh Ferenc, a Főegyházmegyei Könyvtár igazgatója a két könyvtár együttműködéséről számolt be, és megosztották jó tapasztalataikat a hallgatósággal. Mindkét könyvtár nyilvános könyvtárként működik az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem épületében „két testvér egy folyosón”. Az előadás kezdetén fotókkal illusztrálva mutatták be a két könyvtár együttműködését: kitelepülés az Ünnepi Könyvhét alkalmából, részvétel a Múzeumok

Éjszakáján, kiállítások, koncertek szervezése, közös faültetés – vidám, lelkes kollégák mosolyognak vissza a fényképekről. Mindkét könyvtár nagy figyelmet fordít az együttműködésre a hétköznapiakban is: a gyarapítás során egymás könyvállományának kiegészítésére, a duplumok elkerülésére törekednek. Az előadók szerint a jó kapcsolat receptje a kollégák közötti baráti viszony, közösség és összetartás, csapat és egység. Mindezt pedig mi, a konferencia résztvevők is megtapasztalhattuk, amiért hálásak vagyunk.

Martincsák Kata muzeológus, a Néprajzi Múzeum munkatársa a Jelenarchívum közösségi projektről számolt be online bejelentkezésében. Az 1990-től induló gyűjtemény célja egy privátfotó-gyűjtemény létrehozása, személyes történetekkel. A kezdeményezésre a széles körben népszerű Fortepan gyűjteményének kibővített változataként tekintenek a létrehozók. Eddig két kampány indult el: *Játék, kaland, kirándulás és Autók a tenger felé* címmel. Mindkettő lényege: válasszunk egy saját készítésű fényképet, és meséljünk el egy történetet. Az első koncepció esetében a fotón szerepelhet ember, állat, tárgy vagy táj, a történet pedig szólhat arról, ami a képen nem látható. A második kampányban autóról, utazásról, emlékekről szól az elbeszélés. 3 hónap alatt 202 személyes történet és 549 fotó került be az archívumba, ahová bárki feltöltheti a családi fényképeit és megoszthatja a hozzá kapcsolódó történetét. További részletek a jelenarchivum.hu oldalon találhatók.

Az Egyházi Könyvtárak Egyesülete éves találkozójának első napja az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem és az Egyházi Könyvtárak Egyesülete közötti Open

Journal System megállapodás aláírásával kezdődött. Az együttműködés hátteréről és megvalósulásáról **Gál Tibor**, a Tittel Pál Könyvtár főigazgató-helyettese számolt be. A projekt kezdete visszanyúl a februárban megrendezett, „A magyar teológia nemzetközi láthatósága” című szakmai napig, ahol mások mellett Bilicsi Erika tartott előadást az OJS bevezetéséről és a magyar folyóiratok körében való elterjedéséről. Az OJS egy nemzetközileg elfogadott, ingyenes, nyílt forráskódú publikációs rendszer, melyet folyóiratokra fejlesztettek ki. A flexibilis rendszer lehetővé teszi az adatcserét más adatbázisokkal. Két oldala van: a szerkesztői modul és a publikációs oldal. A Tittel Pál Könyvtár vállalta, hogy befogadja az EKE Hírlevelet, amely a könyvtár honlapjáról a *Kutatástámogatás* menüpontból érhető el.

A nap zárásaként **dr. Oláh Róbert**, a Debreceni Református Kollégium Nagykönyvtárának munkatársa számolt be a készülő, körülbelül 2000 nyomtatvány adatait tartalmazó antikva katalógus munkálatairól. Egy katalógus a könyvtár tükre, névjegye, melyben az adott gyűjtemény története is benne van – hangzott el az előadás elején. A szerkesztői munka során a leírások folyamatosan bekerülnek az OPAC-ba, és visszakereshetők már a kötetkatalógus megjelenése előtt. A nyomtatott katalógusban megjelenő tételek szerkezete hasonló a 2021-ben megjelent RMK-katalóguséhoz. A kötetek tartalmi feltárása során a leírásba az egyedi jellemzők is bekerülnek: pl. kötés anyaga és díszítettsége, az esetleges hiányok, a tulajdonosi bejegyzések (amelyekből sok hasznos információ kinyerhető a kutatók számára). A kötetkatalógusban való eligazodást mutatók segítik. Külön mutató készül a szerzőkről, a nyomdahelyekről, nyomdászokról és kiadókról, valamint a tulajdonosjegyekről és a kéziratos bejegyzésekben szereplő nevekről is. Az előadás végén a katalógusszerkesztés nehézségeiről is értesülhettünk. A csonka nyomtatványok meghatározása, a tulajdonosok beazonosítása, a kéziratos bejegyzések kibogozása időnként kihívást jelent még a gyakorlott kutatók számára is – ezt erősítették meg az előadást követően megszólaló kollégák is.

Az előadásokat követően **Ásványi Ilonától** kaptunk részletes tájékoztatást a Pannonhalmán kialakult rovarfertőzésről, a kármentés lépéseiről, a kialakult helyzet és a munkálatok alakulásáról.

A szakmai nap értékes és tartalmas előadásai, a szünetekben folytatott baráti beszélgetések mindannyiunk számára bizonyították, hogy gyorsan változó szakmánkban különösen fontos az élethosszig tartó tanulás.

Laskay Anna

Gál Tibor

Dr. Oláh Róbert

GÁBORIK JUDIT

Debreceni Református Kollégium
Nagykönyvtára

Mozaikok az MKE

56. vándorgyűléséről

Debrecenben

Az MKE Vándorgyűlés gazdag programkínálatáról lehetetlen átfogó és kimerítő módon beszámolni. Az idén számos egyházi könyvtáros kolléga vett részt a debreceni találkozón, ezért többek reflexióit, benyomásait, élményeit foglalja egybe az alábbi mozaik.

Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem könyvtárából négy kolléganő vett részt a debreceni vándorgyűlésen. Az egriek számára különösen izgalmas volt a találkozó időpontja, hiszen az előző napokban házigazdaként az EKE könyvtárosait fogadták.

Oszlánczi Krisztina főigazgató Debrecenhez kötődő emlékei és a szakmai találkozás lehetősége miatt várta különösen az ezévi vándorgyűlést. „Az egyetemi éveim itt teltek el. Vágytam rá, hogy visszatérjek. Érdekes volt látni, hogy mennyi minden változott azóta a campuson! Jó érzéssel töltött el a számos fejlesztés, miközben vannak olyan állandó dolgok, amelyek a régi időket idézik. Nekem a legfontosabb ezekben a találkozókban az, hogy személyes beszélgetésekre és szakmai eszmecserékre nyílik lehetőségem.

Az idei évben – kihasználva a jelenléte – az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiumának egyeztetését is megtartottuk. Számomra nagy öröm volt, hogy egy korombeli, tapasztaltabb kolléganőmmel és két fiatal könyvtárosunkkal jöttünk Debrecenbe!”

Nagy-Lékó Eszter először vett részt ilyen eseményen, mivel közel egy éve kezdett könyvtárban dolgozni. „Bár ez volt az első vándorgyűlésem, fiatal könyvtárosként nagyon pozitív élménnyel tértem haza. Az érdekesebbnél érdekesebb szakmai programok közül szinte alig lehetett választani, és a zsúfolt termek jól érzékeltették a témák aktualitását. Nagyon tetszett, hogy a szakmai programokon nemcsak egymás eredményeiről szerezhettünk tudomást, hanem tanácsokat, észrevételeket is hallhattunk, hogy hogyan ültethetnénk át a jól bevált szokásokat, munkafolyamatokat a saját könyvtárainkba. A szabadidős programok engem lelkileg nagyon feltöltöttek, nagyon színes választék állt rendelkezésünkre. Voltam a botanikus kertben, és külön öröm, hogy részt vehettem a szombati kincskereső pikniken, ahol nagyon érdekes dolgokat tudhattunk meg a városról, az egyetemről.”

Csombó Renáta könyvtáros azzal a céllal érkezett a debreceni vándorgyűlésre, hogy az ott kapott információkkal hatékonyabbá tegye a mindennapokban végzett munkáját. „Idén először vettem részt a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Vándorgyűlésén, amely számos értékes szakmai élményt nyújtott.

Kiemelkedően hasznosnak tartottam a social mediával kapcsolatos előadásokat, amelyek átfogó képet adtak arról, miként használhatók a különböző online felületek a könyvtár és a könyvtári programok hatékony népszerűsítésére. Nagy öröm volt számomra megtapasztalni, hogy a könyvtáros közösség milyen hatalmas és összetartó, valamint lehetőségem nyílt új szakmai kapcsolatokat is kialakítani. A programok közül külön szeretném kiemelni a nagyerdei pikniket, amely tartalmas és inspiráló élményt jelentett. Bár korábban többször jártam már Debrecenben, ennek keretében számos, eddig kevésbé ismert, különleges történettel rendelkező helyet ismerhettem meg.”

Laskay Anna szaktájékoztató előadóként is képviselte a Tittel Pál Könyvtárat. „Én – ha csak tehetem – részt veszek minden évben a könyvtáros találkozókön, mert számomra ez a »máshol-lét« élmény inspiráció, pihenés, töltökezés. Nekem a tökéletes MKE Vándorgyűlés a helyi könyvtár(ak) megismerését, különleges kulturális élményekkel való gazdagodást, maradó találkozásokat, inspiráló előadásokat, találekony megoldásokat s a szekciók jellegzetességeinek testközelből való megtapasztalását jelenti. Debrecenben megvolt az a szellemi, baráti közeg és a kiállítókkal való eszmecsere, ami emlékezetessé teszi ezeket az alkalmakat.

Nagy öröm, hogy többen is képviseltük a könyvtárunkat! Így több tapasztalatot gyűjtöttünk, s remélhetőleg többet hasznosítunk majd a látottakból, hallottakból. Előadóként is az egymással való tudásmegosztás, a kollégák segítése és a kapcsolódás elősegítése vezérelt.”

Összegezve, a szervezők által vezetett könyvtárbeutatók, játékos feladatok és kiállítások mind cáfolják azt a sztereotípiát, miszerint a „könyvtáros egész nap olvas és csak kiadja-visszaveszi a könyveket”, hiszen ismét nagyon sokoldalú, kreatív és találékony kollégákat ismerhettünk meg Debrecenben!

Török Beáta (Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola, Budapest) egyházi könyvtár munkatársaként csaknem 15 éve a Magyar Könyvtárosok Egyesületének is tagja. „Figyelem a szervezet tevékenységét, követem programjait. Az egyesületi jelenlétéhez kapcsolódó viszonyom talán kicsit »önző«: a szekciónk elnökségében vállalt feladatok ellenére az évek során mindig több volt az, amit kaptam. Az arcok és nevek mögött mára személyes kapcsolatok, barátságok rejtőznek. A könyvtárakban zajló munka gyakran észrevétlen, megbecsültség tekintetében sem érezzük elismertségét. Az egyesület elkötelezett munkatársai azért is dolgoznak, hogy a könyvtáros szakma a jövőben is mesterség és hivatás lehessen.

Az idén fennállásának 90. évfordulóját ünneplő Egyesület debreceni vándorgyűlésére, mint minden évben, most is a nyári szabadság kezdete előtti napokban indultam. Már az eseményt megelőző hónapban a vándorgyűlés honlapja gazdag programkínálattal segítette a készülődést, támogatott a szálláskeresésben, megosztott közlekedésre vonatkozó információkat vagy ajánlott egy-egy hangulatos éttermet a vándorgyűlés helyszíneinek közeléből. Függetlenül attól, hogy szakkönyvtárból, települési könyvtárból vagy éppen egyházi könyvtárból érkeznek a kollégák, bőséges a szakmai programválaszték, sőt képtelen vállalkozás valamennyi áhított előadáson, rendezvényen részt venni. A szervezők épp a programok bősége miatt – az elmúlt évek gyakorlatától eltérően – nem csak egy napra, hanem csütörtök délutántól péntek kora délutánig tartó órákra egyeztetették az egyes szekciók programjait, tematikus bemutatókat, workshopokat. Ez a „programbőség” egyúttal azt az impulzust/benyomást is erősíti: van miről egyeztetünk, van miről tanulunk, számtalan a téma, a feladat, amelynek közös átgondolása esélyt ad(hat) könyvtáros munkánk következő éveinek.

Választanom kellett, így a Könyvtári Intézet munkatársai által koordinált workshopra regisztráltam. Pécsi és budapesti kollégák segítségével a munkatársi teljesítményértékelési rendszer általuk kidolgozott

és alkalmazott módszerét tekintettük át. Csoportmunkában súlyoztuk, hogy a kompetenciaterkép egyes elemei milyen mértékben veendők figyelembe egy-egy munkakör esetén.

A közösségi tudomány mint téma már az EKE 2023-as kecskeméti szakmai konferenciáján terítéken volt. Szerényi Ildikó Önkéntesek és mesterséges intelligencia című előadása érintette az adatgyűjtésbe, azok ellenőrzésébe bevont önkéntes munkát. A Tudományos Szakkönyvtári Szekció egy délelőtti szánt most arra, hogy ránézzünk, hol tart, milyen utat járt be, mit is jelent valójában ez az egyre népszerűbb, könyvtárak által koordinált, közösségek összefogásából építkező, tudományos kutatásokat támogató munka. Természetesen a „Hogyan kezdjünk hozzá?” kérdés is fókuszba került. Az előadások inspiráló gondolatokat kínáltak ahhoz, hogy saját munkahelyünkön is megtegyük az első lépéseket.

A Debrecenben töltött két nap csak „kóstolóra” volt elegendő. A nyitó plenáris ülés zsúfolásig megtelt díszterme, a kollégák színvonalas, tartalmas előadásai, a terek forgataga, a kiállítók „portékái” a személyes találkozások élménye igazán gazdaggá tették az ott eltöltött időt. Köszönet érte a szervezőknek!

Baloghné Vida Irén rendszeres résztvevője az MKE vándorgyűléseknek. Debreceniként különösen nagy öröm és büszkeség volt látni, hogy városunk ismét egy sikeres MKE Vándorgyűlésnek adott otthont. A szakmai programok egy részének helyet adó Learning Center modern kinézetével és korszerű felszereltségével minden szempontból remek választásnak bizonyult. A Debreceni Református Kollégium Nagykönyvtárát 3 fő képviselte a rendezvényen. „A szakmai programok idén is rendkívül inspirálóak voltak. Meghallgattam a Bibliográfiai és Társadalomtudományi Szekciók előadásait, majd megnéztem a szakmai kiállítást. Különösen élveztem a Bibliográfia Szekció workshopját, amely rendkívül jó hangulatban telt. Számos érdekes és új dolgot tudtunk meg az RDA-val kapcsolatban. A mesterséges intelligenciát is próbára tettük, hogyan boldogul egy dokumentum bibliográfiai leírásával. Megállapítottuk, hogy az MI jelentősen átalakíthatja majd a feldolgozók munkáját, de nem váltja ki azt teljesen. Az ellenőrzés és felülvizsgálat ezekben az esetekben is elengedhetetlenül fontos lesz a jövőben is. Egy vándorgyűlés legalább annyira szól a találkozásokról, mint az előadásokról. Jó volt újra látni a régi kollégákat, barátokat, és legalább ennyire feltöltő volt új arcokkal megismerkedni. A szünetekben, egy kávé mellett folytatott laza beszélgetések is jó alkalmat biztosítottak a tapasztalatcserére.

Ezek voltak azok a pillanatok, amelyek megerősítették bennem azt, hogy mennyire jó egy összetartó és segítőkész szakmai közösség tagjának lenni.”

A színes programkínálatból **Gáborik Judit** a szakmai programokat választotta: „Csütörtök délután csatlakoztam a résztvevőkhöz, amikor a Könyvtári Intézet két workshopján vettem részt, ahol a teljesítményértékelés és a tudásmenedzsment volt a téma. Másnap a közösségi tudományról mint kutatást támogató módszerről hallgattam előadást, melynek lényege a nyilvánosság bevonása a tudományos kutatásba; majd az állományvédelem fontosságát és egymásra épülő szakaszait ismertem meg. A záró plenáris ülés előtt még egy kedves tanítvány irodalomterápiás foglalkozása is belefért a programba. Intenzív és izgalmas másfél nap volt számomra, rengeteg találkozással, inspiráló szakmai- és baráti beszélgetéssel. Örülök, hogy olyan könyvtáros kollégákkal tölthettem ezt a rövid időt, akik nem fukarkodtak tapasztalataik, ismereteik átadásával, hiszen »Mit ér a tudás, ha nem adhatjuk át az arra érdemesnek?« (John Cure)”

Bétéri Barbarának a szekcióülések és kísérő programok között ügyesen lavírozva szinte mindenre jutott ideje: „Számos jó gyakorlatot és követendő példát hallhattunk az olvasóvá nevelésről és a különböző generációk olvasási szokásairól a Marketing és Könyvtárostanárok közös szekciójában. A tartalomgyártásba belekóstolva zártuk a napot. A KIT Szakmai Műhely témái idén is inspirálóak voltak, az ország határain is túlnyúltunk megismerve Hollandia és az Amerikai Egyesült Államok könyvtárügyét is. A botanikus kerti séta az időjárás ellenére lehetőséget biztosított egy kis kikapcsolódásra és a Szakmai Villámrandin egy teljesen más szemszögből ismerkedhettük a kollégákkal.”

Bízunk benne, hogy mindenki annyi energiával és él-ménnyel tért haza, mint amilyen feltöltődést nekünk adott ez a néhány nap. Találkozzunk jövőre Kecskeméten!

TÖRÖK BEÁTA

Sapientia Szerzetesi Hittudományi
Főiskola Könyvtára

Online bemutató az ATLA adatbázisról

Az ATLA adatbázis elérését is biztosító EBSCO felülete sokat változott, fejlődött az elmúlt időszakban, ezért az Egyházi Könyvtárosok Egyesülése felvetésére az MTA Könyvtár és Információs Központ 2025. szeptember 12-ére online ATLA adatbázis-bemutatót szervezett.

The screenshot displays the ATLA Religion Database with ATLASerials Plus interface. The main heading is "ATLA Religion Database with ATLASerials Plus Full Text Record Source Types and Publications". On the left, a "Source Types" panel shows a dropdown menu set to "Hit count (high to low)" and a list of source types with their respective hit counts: Academic journals (775,852), Reviews (562,278), Essays (1,21), Books (36), and Multimedia (22). On the right, a "Publication" panel shows a search bar and a list of publications with their hit counts: The Christian century (78,179), La volta cattolica (12,884), National catholic reporter (10,338), L'Espresso (15,905), L'Espresso del jazz (14,883), America (15,514), The catholic biblical quarterly (14,342), Church history (14,120), Theology journal (13,833), and Review & expository (13,724). The interface is dated May 2023 and includes the EBSCO logo.

7 | www.ebsco.com May 2023 EBSCO

A 29 résztvevővel megtartott, angol nyelvű online tréning előadói Tibor Foltinsky, az EBSCO ügyfélképzési szakembere és Dragan Nikolic, az adatbázis-szolgáltató regionális értékesítési vezetője voltak.

Dragan Nikolic bevezetőjében röviden összefoglalta a világ egyik legnagyobb adatbázis-szolgáltatójának történetét, statisztikai mutatóit és a könyvtárakkal kiépített partnerségi viszonyát. Őt a Prágából bejelentkező Tibor Foltinsky követte, aki igen részletes és szemléletes bemutatót tartott az EBSCO-ban rejlő lehetőségekről.

Bemutatójában a keresési lehetőségek, „trükkök”, a különféle szűrők használata, a nyelvi lehetőségek és a találatok rendezésének ismertetése mellett bemutatta az intézményi hozzáféréssel rendelkező egyes felhasználók MyEBSCO fiókja létrehozását, illetve az EBSCO mobilapplikációt.

A tudományos munkában fontos terület, az ATLA adatbázis tartalmaiból vett metaadatok, idézetek kezelésének, exportálásának szemléltetése is nagyon hasznos részei voltak a bemutatónak. Tibor Foltinsky arra is kitért, hogy a teológia tudományos sajátosságai szerint kialakított keresési, szűkítési lehetőségek hogyan lehetnek segítségére az ATLA-t használó kutatóknak, könyvtárosoknak.

Különösen izgalmas volt hallani a dokumentumok metaadatainak jelentőségéről, az algoritmus működéséről és a mesterséges intelligencia által segített keresésről elmondottakat. Mindezekből egy igazán korszerű, felhasználóbarát felületet ismerhettünk meg, amely olyan elemeket is rejt, mint például az ATLA-dokumentumok meghallgatásának és MP3 formátumban való letöltésének lehetősége.

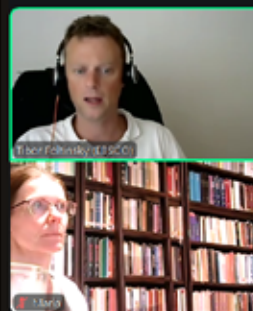
A bemutató után kérdéseket is feltehettek a résztvevők, akik éltek is a lehetőséggel, így részletesebben hallhattunk a tárgyszavazással kapcsolatos kérdésekről, valamint a saját kiadványok ATLA-ban való publikálásának kérdéseiről.

FLIER GERGELY

Sapientia Szerzetesi Hittudományi
Főiskola Könyvtára

Useful resources

- [The EBSCOhost Interface - Quick Start Guide](#)
- [EBSCO Mobile App - Quick Start Guide](#)
- [Atla Religion Database with AtlaSerials PLUS Help File](#)

Irodalom Éjszakája: egy rendhagyó irodalmi barangolás

Hetedik alkalommal rendezték meg az Irodalom Éjszakája felolvasássorozatot Debrecen hangulatos belvárosában 2025. május 30 – június 1. között. Az eseményen a Csokonai Színház művészeinek tolmácsolásában kortárs világirodalmi alkotásokból hallgathattak meg rövid részleteket az érdeklődők. Az idei év témája, amelyhez a kiválasztott szövegek kapcsolódtak, a **MENEDÉK** volt.

A Debreceni Református Kollégium Nagykönyvtára mindig szívesen vesz részt ilyen és ehhez hasonló városi rendezvényeken, hiszen ezek nagyszerű lehetőséget biztosítanak számunkra, hogy minél többen

megismerjenek minket. A korábbi évek tapasztalata az, hogy átlagosan 2-3 új tagot sikerül megnyernünk az események által, akik később rendszeres könyvtárhasználóvá válnak.

Péntektől vasárnapig 9 helyszínen, 26 ország 26 szerzőjének műveiből olvastak fel részleteket a színészek. Minden helyszínen egy adott szerző művének 10-15 perces részlete hangzott el, összesen hat alkalommal. Az egyes napokon különböző országok irodalmából kaphattak ízelítőt az érdeklődők.

Pénteken kora este szép napsütéses időben indult a program az udvaron. Az első este Szlovákia mutatkozott be. Jana Juráňová: A semmirekellő című művéből olvasott fel részleteket Tokai Andrea. Ezen a hétvégén azonban több rendezvény is zajlott Debrecen belvárosában, mely a szervezők figyelmét elkerülte. Miután szembesültek a problémával, kérték, hogy a rendezvényt költöztessük fel az olvasóterembe. Két felolvasás közötti tíz percben gördülékenyen megoldottuk az átállást, így zavartalanul folytatódhatott a program az utolsó két felolvasással.

Szombaton az előző nap tanulságain okulva már az olvasóteremben zajlott mind a 6 felolvasás. Ezen a napon Spanyolország mutatkozott be. Félix J. Palma: Belső terek című művéből olvasott fel egy rövid

részletet Kránicz Richárd. A Cervantes Intézet munkatársa a felolvasást megelőzően bemutatta a szerzőt és munkásságát.

Vasárnap ismét szép napsütéses időben újra az udvar várta az irodalomkedvelőket. Ámosz Oz, izraeli szerző Párduc a pincében című művéből olvasott fel egy rövid részletet Pálóczi Bence. Hunyadi László, Izrael tiszteletbeli konzulja mutatta be a szerzőt, a művet és annak keletkezési körülményeit.

A nagy sikerrel zárult rendezvényen több mint 4000-en hallgatták a világirodalmi művek felolvasását, ebből 538-an a Debreceni Református Kollégium Nagykönyvtárának helyszínein vettek részt az eseményen. A legmagasabb létszámot is nálunk regisztrálták a szervezők a vasárnapi első felolvasáson, amelyre 170-en voltak kíváncsiak.

BALOGHNÉ VIDA IRÉN
Debreceni Református Kollégium
Nagykönyvtára

Jókai200 emlékkiállítás a Pápai Református Könyvtárban

Idén Jókai200 emlékét ünnepel az ország. Ennek keretében nyílt meg Múzeumok Éjszakájának előestéjén a „Milyen boldogok voltunk akkor!” – A gyermekarcú Jókai című kiállítás a Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményeinek Könyvtárában.

Schilde René

A Református Gimnázium mellett található Március 15. téren, a református templom előtti parkban Jókai és Petőfi mellszobra hívja fel a figyelmet a város két, egykori jeles diákjára. Ha a Kollégium bejáratán belépünk, a földszinti előtérben szintén az ő ábrázolásaikkal találkozhatunk, büszkén hirdetve a két, minden bizonnyal legnevesebb „exrefis” tanítványt.

Gyűjteményünk küldetése a dunántúli reformátusság, és ezen belül a Református Kollégium szellemi örökségének őrzése, ápolása, továbbadása. Ezért is tartottuk természetesnek, hogy a két híres pápai „refis” diák, Petőfi és Jókai előtt is tisztelegjünk, 2023-ban, illetve most, 2025-ben.

Jókai Mórról számos ábrázolás született életében, sokunk lelki szemei előtt ott lebeg az ősz szakállú, nagy mesélő képe. Mi egy másik Jókait állítottunk fókuszba. Egy kamasz ifjút, akit talán annyira nem ismer az irodalmat kedvelők széles köre. Nem a kész, érett, felnőtt író, hanem az útját kereső, támaszra szoruló ifjút, aki még nem tudja, hogy költő, építész vagy festő lesz-e majd. A témaválasztás nem véletlen, szinte adta önmagát. Pápán a kamasz Jókai élt, a református kollégium padjait a diák Móric koptatta.

AZ ELSŐ
NOVELLA

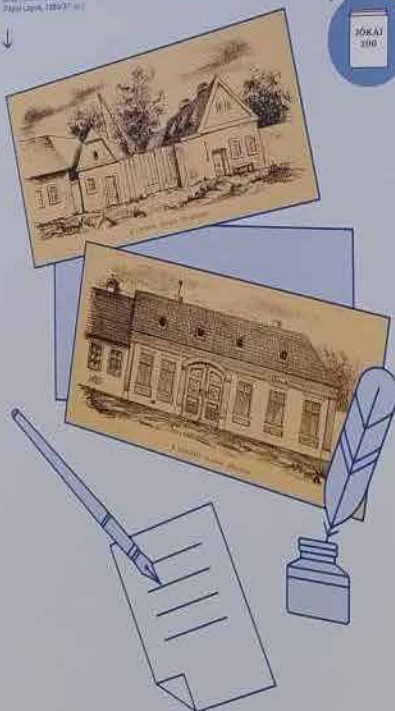
NOVELLA
 "Minden meg az a valódi, ha kitalálható és sejtődik halhatatlannal"
 "A halál az érzékszervi fantasztikus elbeszélés megírása, a minél jobban
 látszik a néző"

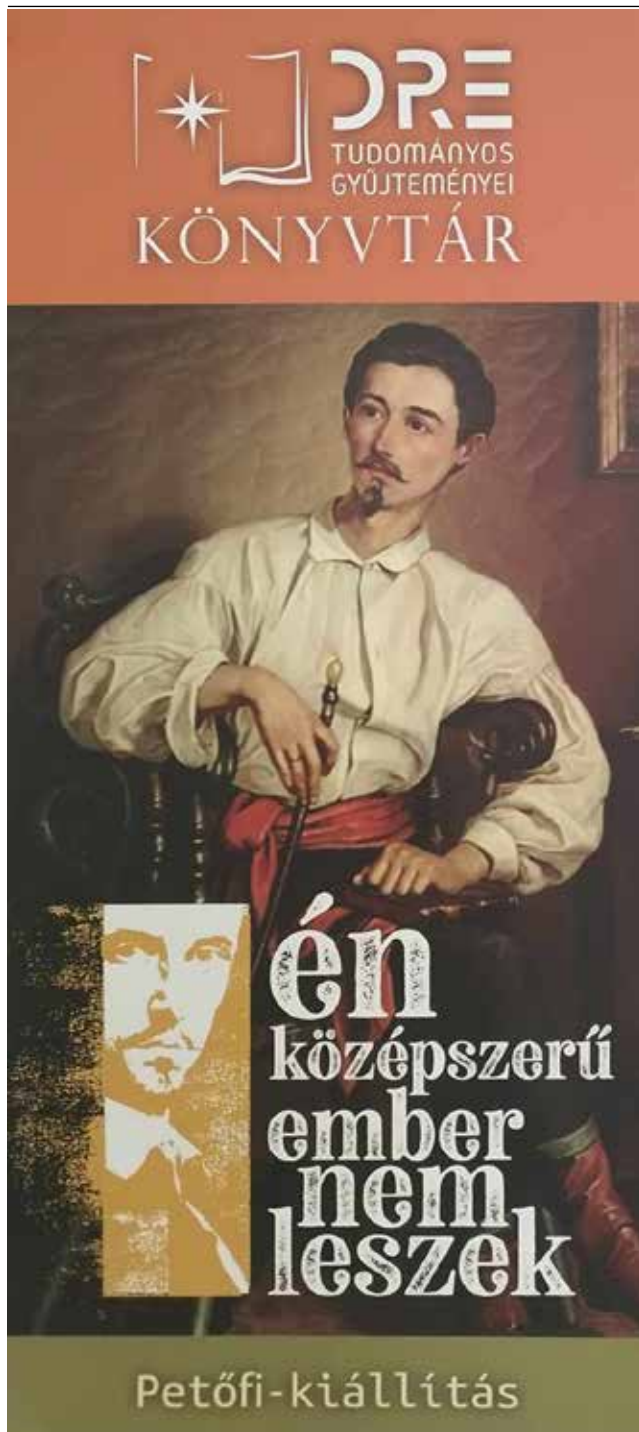
A Pápaan töltött esztendő nagymértékben hozzájárult Jókai írói hajjaimai-
nak kibontakozásához. Aktívan bekapcsolódott a Képzőművelési munkájába,
mely nagyon inspirálóan hatott rá. Szerepelt saját verseivel, szavalt
más költők műveit, olykor bírásként is szerepet vállalt, de a novellák írása
ált. szerepelt legközelebb.

Az 1880-ban, Fenyvesy Ferencnek írt levelében idézte fel első novellá-
inak, az Istenlehet írásának körülményeit. Azonban az író nem pontosan
emlékezett vissza a részletekre, ugyanis az Istenlehetet valóban Pápa
írta, de a novellát a szerző nem pályamunkának szánta. A Képzőmű-
velési díjat és az érte járó aranyat a „Tűz és víz” című elbeszélést kaptai.

© 1999 by the American Psychological Association
0893-3200/99/\$12.00
DOI: 10.1037/0893-3200.13.4.537

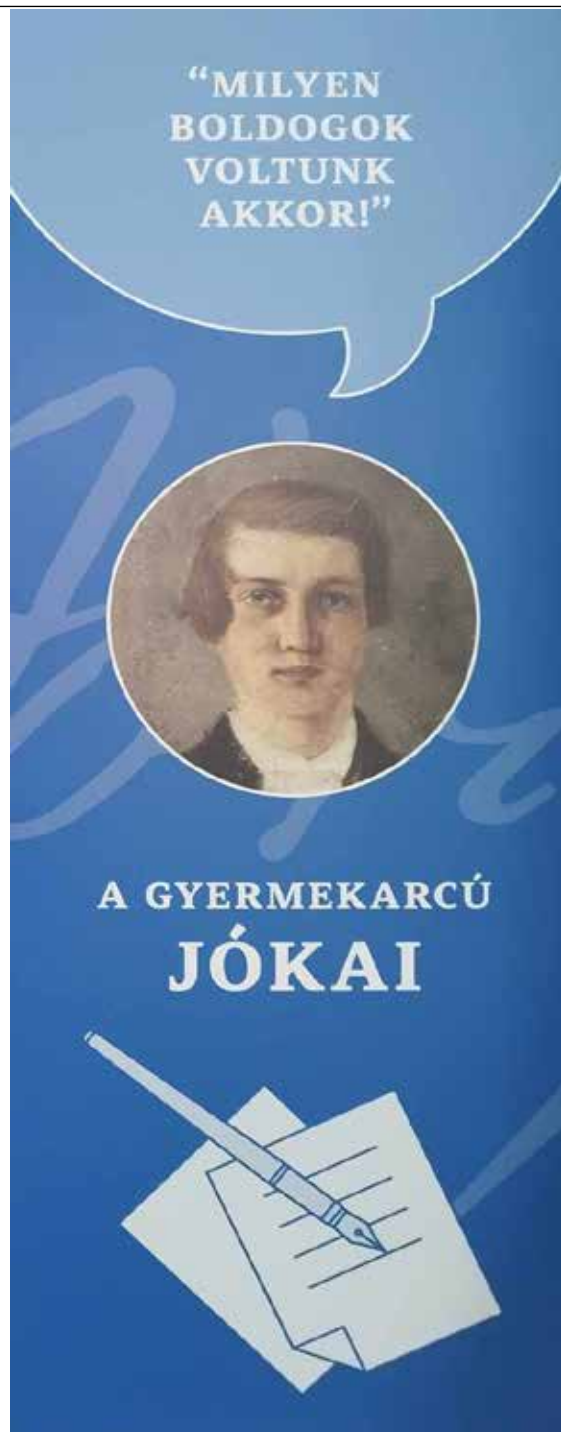
TALAL RAJ

208A
210

Hálásak lehetünk neki, hogy nem csak írt, hanem festett is, hiszen akkor nem készülhetett volna el az az önarckép, amellyel a kiállításunk számos pontján találkozhatunk. 18 éves korában, egy évvel a pápai diákév után, már Kecskeméten megörökítette magát, ennek köszönhetően nézhetünk ennek a szelíd, hipochonder, engedelmes, szorgalmas, sokoldalú ifjúnak a szemebe, akit a mi Jókainknak mondhatunk.

Szorgalmas, sokoldalú, de még nem kiforrott személyiség. Útkereső. Úgy, ahogy a 18 éves Petőfi is, aki azon morfondírozott itt Pápán, hogy színész legyen-e vagy költő. Nem véletlen, hogy a folyosón látható, egymás mellé elhelyezett két, őket megidőző lobogó ugyanazt a címet kapta: Útkeresés – Mi legyek?

Fontos, hogy ebben az útkeresésben egy fiatal kap-e támogatást, biztatást. Itt, Pápán mind Jókai, mind Petőfi megkapták ezt a támaszt. Elsősorban Tarczy Lajostól, akiről mindketten a legnagyobb elismeréssel írtak, na és persze Móric számára még ott volt Váli Ferenc, a sógor, a mentor, illetve a báty, Jókai Károly.

„A világ olyanná alakul, amilyenné a fiatalságot nevelik” – írta Jókai Mór az „És mégis mozog a föld” című regényében. A fiatal Jókai itt, Pápán, a Református Kollégiumban is megkapta azokat az impulzusokat, amelyek úgy formálták őt, hogy boldog és elégedett felnőtt váljék belőle.

„Nem kértem Istentől se gyönyört, se gazdagságot; csak munkabíró erőt; – s a munkában meg lett adva a gyönyör, meg a legnagyobb gazdagság: a független szabad ember életmódja. Legsötétebb hálátlanság volna tőlem – Isten és hazám iránt, – ha pályámnak egyetlen árnyoldalára is visszaemlékezném, ha tartogatnék lelkemben mást, mint a megelégedés kéjérzetét...” – írta pályájára visszatekintve.

Boldog, elégedett és hálás felnőtteket nevelni – jó esetben minden elhivatott pedagógusnak, minden iskolának elsődleges célkitűzése ez. Jókai Mór ilyen felnőtt volt, és számára ez az elégedettség adott ihletet neki ahhoz, hogy megteremtse azokat a fantasztikus világokat, amelyekbe regényein keresztül minket is belevont.

„Milyen boldogok voltunk akkor...” – emlékezett vissza a pápai diákévre az író. Az a biztonságos közeg, amelyet a pápai református kollégium kialakított diákjai számára, inspirációt adott Jókainak is. Ennek nyomait is láthatjuk a kiállításban. Tanult, festett, fordított, írt. Egy tevékeny, lendületes ifjú képe bontakozik ki az édesanyjának írt, kiállításban látható, sőt olvasható levelekből is. És ez a közeg, a Petőfi kapcsán is sokat emlegetett Képzőtársulat ihlette meg Móricot, hogy megírja azt az általa „borzalmasan fantasztikus novellának” nevezett Istenítéletet, amelyet ő maga is élete első novellájaként definiált, és amelynek kéziratát büszkén mutatunk be a látogatóközönségnek.

A tárlat központi falán a fiatal Jókai néz velünk szembe, Móric kisasszony – ahogy néha csúfolták őt itt, Pápán. Egy fiatalos kiállítást álmotdunk meg, azt remélve, hogy számos ifjút is megérint, megszólít Jókai életpéldája, fiatalkori útkeresése. Szükség is lehet erre, hiszen manapság a magyartanárok egyik legnagyobb kihívása az, hogyan szerettedék meg Jókait a diákokkal – sokat olvashatunk erről.

Nagy kihívást jelentett a kiállítás tervezésekor a tér meghatározása. Könyvtárunknak nincsenek klasszikus értelemben vett kiállítóterei. A tavalyelőtt felállított, és továbbra is működő Petőfi-kiállítás a könyvtár folyosóin tekinthető meg, annak idején szintén sajátos megoldásokat igényelt a tér kialakítása. Most pedig kizárásos alapon az egyik olvasótérhez kellett hozzányúlnunk, amely így szintén többfunkciós térré alakult át. Hálával tartozunk a tervezőknek, hogy meghallották a kéréseinket, a vágyainkat, és nemcsak egy kiállítóteret terveztek meg az íróasztalon, hanem abban is gondolkodtak, hogyan válhatna úgy a kiállítás előnyére a könyvtári funkció, hogy közben a könyvtárlátogatói igények se szenvedjenek kárt: a beugrókba felszerelt ajtóablák, a polcokon elrejtett, plusz tartalmakat hordozó Jókai200 könyvek, az asztalokon elhelyezett, hanganyagokat lejátszó tabletek, az új olvasótermi bútorok, amelyek színeikkel elrendezésükkel harmonizálnak a kiállítás szándékaival.

Az új Jókai-kiállításunk, amelyet tudatosan összekapcsoltunk a már működő Petőfi-tárlatunkkal, reményeink szerint méltó módon állít emléket a mi Jókainknak, a pápai diáknak, a később híressé váló nagy írónak. A tavalyi tanévben mint történelmi emlékhely (Pápai Református Kollégium és Ótemplom) becsatlatkoztunk a Nemzeti Örökség Intézete által működtetett Nemzeti Emlékezetpedagógiai Programba, a hozzánk érkező osztályok a könyvtárban a Petőfi-kiállításra épülő kincskereső játékon keresztül ismerhették meg a Református Kollégium reformkori időszakát. Nyáron átdolgoztuk a programot, és idéntől már a Jókai-tárlatot is játékos módon ismerhetik meg.

Nagyon reméljük, hogy minden, a Református Gyűjtemények könyvtárába betérő diáknak és felnőttnek további inspirációt, mélyre ható, pozitív élményt nyújtanak új kiállításaink és az ahhoz kapcsolódó könyvtárpedagógiai programjaink!

A Jókai200 emlékkiállítás terveink szerint – a NEP programra való tekintettel is – állandó kiállításként működik majd. Szeretettel várunk mindenkit könyvtárunkban!

SCHILDE RENÉ

Dunántúli Református Egyházkerület
Tudományos Gyűjteményei

Kitüntetések augusztus 20-a alkalmából

Kiemelkedő színvonalú munkája elismeréseként **dr. Szelestei Nagy László** irodalomtörténész, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem professor emeritusa és Bölcsészettudományi Karának korábbi dékánja Magyar Érdemrend tisztikereszt polgári tagozat kitüntetésben részesült. Az 1980-as években az Országos Széchényi Könyvtárban az egyházi könyvtárak referenseként pontosan látta, hogy a muzeális gyűjtemények fenntartásához és szakszerű megőrzéséhez állami támogatásra van szükség. Az Egyházi Könyvtárak Egyesülésének alapítói közé tartozik, az egyesület első titkára volt 1994-1999 között, későbbi kutatói-oktatói karrierje alatt is szorosan kapcsolódott egyesületünk munkájához, elismeréssel és támogatással követte az előremutató változásokat.

Könyvtári szakterületen hosszabb időn át végzett kiemelkedő teljesítménye elismeréseként Szinnyei József-díjat vehetett át **dr. Kührner Éva**, a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola Könyvtára könyvtárvezetője. Orvosi szakkönyvtári, felsőoktatási könyvtári, megyei könyvtári tapasztalatok birtokában 2015 óta a nyíregyházi hittudományi főiskola könyvtárát vezeti. Kiterjedt érdeklődése, művelődési tevékenysége, több szakmai szervezetben hűséggel és kitartással végzett munkája példaértékű egyesületünk számára is, amelynek elnökségi tagjaként is tevékenykedett.

Szívből gratulálunk kitüntetettjeinknek!

Tervek az ősze

Szomszédolás – 2025. november 13.

Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete Dr. Szent-Iványi Sándor Unitárius Gyűjtemény – Országgyűlési Könyvtár muzeális tere

A Magyarországon egyedülálló tematikájú, unitárius gyűjtemény tereit nemrégiben felújították. A Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete székhelyén egyúttal kulturális programok szervezésére is alkalmas tereket hoztak létre. Az új honlap a könyvtár szolgáltatásairól is informálja a látogatókat, elérhető az online könyvtári katalógus, és digitalizált dokumentumok széles palettáját kínálják a kutatóknak.

A szakmai látogatás alkalmával az egyházi könyvtáros kollégákon kívül a magyar könyvtáros szakma nagyközönségének is szeretnénk bemutatni a megújult gyűjteményt és szolgáltatásait. A program magában foglalja az épületben lévő templom vezetéssel történő megtekintését is. Az ebédet követően a résztvevők a közeli Országgyűlési Könyvtárban is látogatást tesznek. A néhány éve kialakított új muzeális könyvtári teret Villám Judit osztályvezető asszony mutatja be.

Szakmai nap

Online könyvtári marketing, social média használata az egyházi könyvtárak tájékoztatási, kultúraterjesztő munkájában

A könyvtárak számára is rendkívül fontos, hogy elérjék olvasóikat, bővítsék ismerőik körét, és potenciális használókat találjanak. Mára ennek egyik legfontosabb felülete a social media lett. Könyvtárainknak is meg kell jelenniük ezeken a platformokon, ha szeretnének nagyobb látogatottságot elérni, szolgáltatásaikat, gyűjteményüket megismertetni. Egyházi intézményként a keresztény értékek, az egyházi misszió, kulturális intézményként pedig a kulturális információk, kincsek közvetítőiként jelenhetünk meg a social média használói előtt. A szakmai napon a social media kommunikációs fortélyaiba avatjuk be a jelentkezőket.

Időpont: egyeztetés alatt.

